

**Universitat de les
Illes Balears**

Memòria del Treball de Fi de Grau

El concepte paisatge de paisatge a l'educació primària.

Tomeu Caldentey Julià

Grau d'educació primària

Any acadèmic 2013-14

DNI de l'alumne: 43133659B

Treball tutelat per Jaume Binimelis Sebastian
Departament de Geografia de la universitat de les Illes Balears

L'autor autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.
L'autor no autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Paraules clau del treball:
Paisatge, educació, alumnes, ...

Índex

1. Presentació de l'estudi sobre el paisatge.....	pàgina. 3
2. El paisatge a la geografia.....	pàgina. 5
2.1 Classificació segons l'escala temporal.....	pàgina.6
2.2 El paisatge històric.....	pàgina.8
2.3 Classificació dels paisatges segons la seva funcionalitat.....	pàgina.9
2.4 Diferència entre medi i paisatge.....	pàgina.12
2.5 El paisatge natural és una construcció simbòlica.....	pàgina.12
2.6 El paisatge geogràfic amb el sentit de la vista.....	pàgina.12
3. Anàlisi del currículum d'educació primària al concepte de paisatge.....	pàgina.13
3.1 El paisatge en els projectes curriculars.....	pàgina. 15
3.2 El paisatge en la llei educativa LOGSE de 1990.....	pàgina. 16
3.3 El concepte de paisatge en la llei educativa LOMQE.....	pàgina. 24
4. El Concepte de paisatge en els llibres de primària.....	pàgina. 26
5. Anàlisi de les proves sobre el concepte de paisatge.....	pàgina. 29
6. Conclusions.....	pàgina. 32
7. Annexes.....	pàgina. 33
8. Referència bibliogràfica.....	pàgina. 76

1. Presentació de l'estudi sobre el paisatge a l'educació primària.

El dia 9 d'octubre de l'any 2014 es va dur a terme l'inici i presentació de l'assignatura ciències socials i la seva didàctica I per el professor Jaume Binimelis Sebastian a la Universitat de les Illes Balears. Després de presentar aquesta assignatura el professor va encomanar als alumnes de l'assignatura, que definissin el concepte de paisatge de manera lliure segons els seus coneixements previs. D'aquesta manera comença l'estudi que estam presentant avui, amb la intenció de rebatre i posar en clarividència les nocions que s'adquireixen durant l'educació primària obligatòria, sobre el concepte de paisatge. Contemplant així la necessitat d'explicar el paisatge, com a una abstracció individual.

L'estudi que realitzo analitza les cent setanta aportacions dels alumnes de l'assignatura ciències socials i la seva didàctica I sobre la definició de paisatge de manera empírica, analitzant les paraules i conceptes més repetits en les definicions exposades i donant claror a les nocions que adquireixen els alumnes durant la seva etapa escolar i com el currículum d'educació primària tracta aquest tema de manera transversal tant a la llei d'educació de L.O.E com la nova llei educativa aprovada i introduïda a l'any 2014 L.O.M.Q.E.

També analitzaré els llibres de primer a sisè de primària de coneixement del medi per saber com enfoquen les editorials el concepte de paisatge i com el treballa al llarg de primària. Per així intentar treure algunes conclusions que ens permetin saber per que els alumne tenen els coneixements que tenen al finalitzar l'educació primària sobre el concepte de paisatge.

Després de veure com el conveni Europeu va definir el concepte de paisatge, volem intentar clarificar i analitzar quins són els coneixements que adquireixen els alumnes sobre el concepte de paisatge en acabar l'educació primària. Volem esbrinar a través de l'anàlisi dels llibres de text que utilitzen els alumnes de primària quins són els continguts que es treballen al llarg d'aquesta etapa obligatòria, per saber com treballen el de paisatge i els coneixements que s'adquireixen.

Tal com afirma en l'article El paisatge en el currículum d'educació primària, dins l'àrea del coneixement del medi natural, social i cultural (Bajo M.J 2001,53).

És urgent destacar, dins de l'ensenyament, la idea de paisatge no com a sinònim de vista panoràmica, escenari natural singular o lloc de gran bellesa, ja que totes aquestes concepcions reflecteixen només parcialment, i fins i tot d'una manera molt subjectiu, el

concepte de paisatge. L'ampliació del concepte de paisatge va més enllà dels tòpics, enriquint notablement les possibilitats didàctiques que ofereix el seu tractament. Entenent el paisatge com a resultat de l'acció de la societat sobre el medi, podem destacar aspectes com l'estudi de conceptes relacionats amb la percepció i valors estètics del paisatge, les formes culturals d'adaptació i transformació del mitjà, els efectes de l'impacte ambiental de les activitats humanes, el caràcter dinàmic del paisatge o les interaccions ecològiques entre els seus diversos elements.

Tal com afirma (Pitte, 1982).

Des de la perspectiva de les Ciències Socials, el paisatge ha estat definit com «la expressió observable pels sentits, en la superfície de la terra, de la combinació entre la natura, la tècnica i la cultura de la humanitat. Essencialment canviant, només pot comprendre en la seva dimensió dinàmica, és a dir amb l'ajuda de la Història, que el constitueix la quarta dimensió.

Hi ha una gran varietat de definicions de "paisatge" que ens ajuden a justificar la importància que té el seu estudi en l'etapa educativa obligatòria primària. No obstant això, resulta necessari fer una selecció d'aquelles que millor sintetitzin tots els valors que pot aportar com a instrument didàctic i interdisciplinari. No hi ha una definició precisa sobre paisatge, trobarem multitud de definicions que ens poden aproximar al concepte de paisatge, però això no implica que les que hi hagi, siguin complertes o exactes, sinó que cada persona pot crear la seva pròpia partint de les existents i completant des de la percepció individual. En el conveni europeu sobre paisatge a l'any 2000 es va consensuar, acceptar i aclarir la definició de paisatge, per això destaquem aquesta definició damunt totes les altres.

El Conveni europeu del paisatge celebrat el 20 d'octubre de 2000, ratificat per Espanya set anys més tard el dia 30 de novembre de 2007, ens intenta aclarir que el terme "paisatge" ho defineix el propi observador d'aquest territori, podent ser interpretat de manera diferent per cada persona, la qual cosa és la percepció individual. D'aquesta manera, la varietat paisatgística que podem trobar en el nostre entorn és pràcticament il·limitada i ve marcada per les relacions de l'ésser humà i de la pròpia naturalesa amb el territori. En l'article 1 del conveni europeu de l'any 2000 trobem la definició específica de paisatge en el primer punt, la resta de punts d'aquest article amplien la visió d'aquest concepte definint els objectius de qualitat paisatgística, protecció del paisatge, ordenació del paisatge, gestió del paisatge i política del paisatge.

La definició de paisatge segons el conveni europeu diu que el terme paisatge ve definit per el propi individu que observa el territori, i interpreta de manera lliure el que hi ha al seu voltant segons la seva percepció individual i experiències. D'aquesta manera, la varietat paisatgística que podem trobar en el nostre entorn és pràcticament il·limitada i ve marcada per les relacions de l'ésser humà i de la pròpia naturalesa amb el territori.

a. Paisatge, designa una part del territori tal com la percep la població, el caràcter de la qual resulta de l'acció dels factors naturals i/o humans i de les relacions que s'estableixen entre ells.

b. Política de paisatge» designa la formulació que les autoritats públiques competents fan dels principis generals, les estratègies i les orientacions que permeten adoptar una sèrie de mesures concretes amb vista a protegir, gestionar i planificar el paisatge.

c. Objectiu de qualitat paisatgística» designa, per a un paisatge concret, la formulació que fan les autoritats públiques competents de les aspiracions que tenen les poblacions pel que fa a les característiques paisatgístiques del seu entorn.

d. Protecció dels paisatges» inclou les accions de conservació i de manteniment dels trets significatius o característics d'un paisatge, justificades pel valor patrimonial que es deriva de la configuració natural del lloc i/o de la intervenció humana.

e. Gestió dels paisatges» inclou les accions que persegueixen, des de la perspectiva del desenvolupament sostenible, la conservació del paisatge amb la finalitat de guiar i harmonitzar les transformacions induïdes per les evolucions socials, econòmiques i mediambientals.

f. Ordenació del paisatge» inclou les accions de futur particularment fermes destinades a valorar, restaurar o crear paisatges. (Consell d'Europa, 2000).

2. El paisatge a la geografia.

Els paisatges segons els geògrafs, es poden classificar de diferents maneres per tant anem a veure diferents maneres de delimitar aquest concepte.

2.1 Classificació del paisatge segons l'escala temporal.

L'escala temporal ens presenta unitats de paisatge de rang molt distint segons sigui: La seva distància respecte al present, la duració del període considerat, i el major o menor detall que puguem obtenir. atenent aquests Criteris, Distingim: Els Paisatges Prequaternaris que són els secundaris, els terciaris.

El Paleozoic va des del temps de la primera aparició en abundància de fòssils de closca dura fins al temps en què els continents començaven a ser dominats per rèptils grans i relativament sofisticats, així com per vegetals relativament moderns. El límit inferior se situava clàssicament en la primera aparició de criatures conegudes com a trilobits i arqueociats. El límit superior està situat en una extinció en massa 300 milions d'anys més tard, conegut com l'extinció permiana. La pràctica moderna situa el límit més antic en la primera aparició d'un fòssil característic anomenat *Phycodes pedum*. Geològicament, el Paleozoic comença poc després de la fragmentació d'un super continent anomenat Rodínia, i al final d'una edat glacial global (vegeu glaciació Varanger). Durant el Paleozoic primitiu, la massa terrestre de la Terra es va trencar en un gran nombre de continents relativament petits. Cap al final de l'era, els continents s'agruparen de nou en un super continent anomenat Pangea, que incloïa la major part de l'àrea terrestre de la Terra.

El Mesozoic inclou tres períodes geològics: del més antic al més recent, són el Triàsic, el Juràssic i el Cretaci. S'estenia des de fa aproximadament 251 milions d'anys fins fa uns 65 milions d'anys. El Mesozoic segueix el Paleozoic i precedeix el Cenozoic. El límit inferior està delimitat per l'extinció permiana. El superior està marcat per l'extinció del Cretaci-Terciari.

El Mesozoic inclou el període en què la vida terrestre era dominada per grans rèptils sofisticats, que són la base per la designació popular d'aquesta era com "l'edat dels Dinosauris". L'era també va ser testimoni de l'evolució de les primeres aus i mamífers, i de les primeres plantes que florien, les angiospermes. Al final del Mesozoic, tots els plans corporals més importants de la vida moderna ja hi eren, tot i que en alguns casos -notablement els mamífers- les formes existents al final del Cretaci eren relativament primitives. Geològicament, el Mesozoic comença amb quasi tota la superfície terrestre de la Terra agrupada en un supercontinent anomenat Pangea. Durant el Mesozoic, tanmateix, Pangea es dividí en dos continents; al nord, Lauràsia, i al sud, Gondwana. Lauràsia es va dividir subseqüentment en Amèrica del Nord i Euràsia, mentre que Gondwana se separà progressivament en els quatre continents actuals d'Amèrica del Sud, Àfrica, Austràlia i l'Antàrtida.

El període "Terciari" és una antiga subdivisió del temps geològic, cobrint el temps des de la fi del Cretaci fa 65 milions d'anys fins al començament del Quaternari fa uns 1,6 milions d'anys. Va tenir un ús molt estès que encara continua avui en dia; tanmateix, la Comissió Internacional d'Estratigrafia ja no dona suport a aquest terme, aconsellant en canvi una nomenclatura estratigràfica formal. En lloc del Terciari, es recomana subdividir el Cenozoic en els períodes Paleogen i Neogen. En el seu ús habitual, el Terciari inclou cinc èpoques geològiques el Paleocè, l'Holocè, l'Oligocè, el Miocè i el Pliocè.

El Terciari cobreix aproximadament el temps entre l'extinció dels dinosaures i l'inici de l'edat glacial més recent. A principis del període, els mamífers van arrabassar als rèptils la posició de vertebrats dominants. Cada època del Terciari va estar marcada per desenvolupaments importants en els mamífers. Els primers homínids, *Pro consul* i *Australopithecus*, feren llur aparició. Els tipus moderns d'aus, rèptils, amfibis, peixos invertebrats o bé ja existien en començar el període o bé aparegueren poc després. Les famílies modernes de plantes amb flors també varen aparèixer. Els invertebrats marins i els vertebrats marins no mamífers no varen evolucionar gaire.

La deriva continental no va ser especialment important. Gondwana va acabar de fragmentar-se i l'Índia va col·lidir amb la placa eurasiàtica. Amèrica del Sud va connectar-se amb Amèrica del Nord cap a finals del Terciari. L'Antàrtida, que ja estava separada, va arribar a la seva posició actual al Pol Sud. Hi va haver una extensa activitat volcànica. El clima es va refredar lentament a partir del Paleocè, passant d'unes temperatures tropicals arreu del món a una extensa glaciació a finals del període.

Els paisatges Quaternaris del Plistocè a l'holocè. El Plistocè està datat generalment entre fa 1,8-1,6 milions d'anys i fa 10.000 anys, amb la data de la fi expressada en anys de radio carbó. Cobreix la majoria de l'últim període de glaciació, incloent-hi les Dryas recents. La fi de les Dryas recents ha estat datada aproximadament al 9.600 aC.

La GSSP pel començament del Plistocè es troba en una secció de referència a Vrica, 4 quilòmetres al sud de Crotona a Calàbria, al sud d'Itàlia, que presenta ambigüitats de datació no resoltes. Com en altres períodes geològics més antics, les capes de roca que defineixen el començament del Plistocè estan ben identificades, però les dates exactes del principi i la fi del període són lleugerament incertes. El nom estava intencionat per a cobrir el període recent de glaciacions repetides; tanmateix, es va situar el començament massa tardà i una part del refredament primitiu i de la glaciació es troben en el Pliocè. Així doncs, alguns preferirien una data de començament de fa uns 2,5 milions d'anys. El nom Pliocè-Plistocè s'usa en referència a l'última edat glacial.

L'Holocè és un període geològic que s'estén des de fa uns deu mil anys fins al present. El començament de l'Holocè ve marcat pel període fred del Dryas recent, cap al final del període Plistocè. El final del Dryas recent ha estat datat vers el 9.600 aC. Tanmateix, no hi ha proves del Dryas recent enlloc més que a l'hemisferi nord. L'Holocè comença cap al tard del retrocés de les glaceres del Plistocè. L'Holocè és la quarta i última època del període Neogen (segona època de la sub-era no oficial Quaternari). El nom ve de les paraulesgregues *holos* (complet) i *ceno* (nou). Els paleontòlegs no han definit cap estadi de fauna ni pel Plistocè ni per l'Holocè. La deriva continental en un període relativament curt com són 10.000 anys és negligible, de menys d'un quilòmetre. Tanmateix, el nivell del mar va augmentar en uns trenta-cinc metres a principis de l'Holocè a causa del desglaç polar. A més, moltes àrees més enllà de 40 graus de latitud havien estat pressionades pel pes de les glaceres del Plistocè i es van elevar fins a 180 metres durant el plistocè superior i l'holocè.

L'augment del nivell del mar i la depressió terrestre temporal van permetre incursions marines temporals en àrees que ara són lluny del mar. Hom coneix fòssils marins de l'Holocè de llocs com Vermont, Quebec, Ontàrio o Michigan. A part de les incursions marines a altes latituds, associades amb la depressió glacial, els fòssils de l'Holocè es troben principalment en fons de llacs, planes inundables i dipòsits de caveres. Els dipòsits marins de l'Holocè en costes de baixa latitud són rars perquè l'augment en el nivell del mar durant el període excedeix qualsevol altre augment d'origen no glacial. A part de les incursions temporals, l'ajustament post-glacial en l'àrea d'Escandinàvia va resultar en l'evolució del mar Bàltic. La regió encara s'eleva avui en dia, causant petits terratrèmols al nord d'Europa.

2.2 Els paisatges històrics: Neolític i Paisatges històrics corresponents a l'època de la documentació escrita.

Estudiar el paisatge històric és estudiar un territori, però sobretot és voler descobrir els diferents canvis que s'hi han produït al llarg dels segles, bàsicament fruit de l'activitat dels homes i de les dones. Per tant, estudiar el paisatge històric ens ajuda a entendre i a valorar el nostre entorn. A l'hora de fer aquests estudis d'arqueologia del paisatge, els treballs duts a terme aquests darrers anys ens donen la metodologia que necessitem. Aquesta mena de recerques persegueix una doble finalitat: d'una banda s'orienta vers el passat, que podem reconstruir i entendre millor; d'altra banda, s'orienta cap a un futur, en què es podrà planificar millor el territori.

El paisatge històric és un magnífic testimoni de l'activitat humana, reflectida en les característiques de l'hàbitat i dels llocs de poblament i en la manera com s'organitzen els camps, els espais

hidràulics, els boscos, les indústries o les xarxes de comunicacions. Totes aquestes realitats són presents en els nostres paisatges.

El neolític és un període de la prehistòria en el qual van tenir lloc innovacions d'una gran transcendència: els éssers humans descobreixen l'agricultura i la ramaderia, i es fan sedentaris, procés conegut com la revolució neolítica. Aquest terme va ser proposat el 1865 per l'historiador John Lubbock. El nom fa referència a la forma novella de treballar els estris de pedra, no només percutits, sinó també polits. De tota manera, l'essencial en aquest període no són els estris, sinó els canvis econòmics produïts, com l'aparició de l'excedent de producció, i les conseqüències socials. Aquest llarg període se sol dividir en tres fases: el neolític inicial, el mitjà i el final.

Després de llargues èpoques de clima molt fred vingueren temporades de clima càlid que comportaren un augment del cabal dels rius, creació de terrasses fluvials, augment del nivell de l'aigua del mar, etc. Al final de la darrera glaciació, i en el canvi cap al clima que hi ha actualment, es produeix un fet revolucionari que es deu al repte que l'espècie humana té al davant: o inventa noves formes de vida que no siguin només destructives i depredadores o fineix com a espècie, car, ateses les condicions de vegetació i de fauna, ja no es pot seguir depredant la natura.

És un període de la història que abraça un temps diferent segons els llocs. Aproximadament cal situar-lo entre el 7000 aC i el 4000 aC. Apareix al Kurdistan abans del 7000 aC (potser cap al 8000 aC) i es va difondre lentament. A Europa va arribar cap al 5500 aC.

L'impuls definitiu sembla que vingué del factor climàtic (època postglacial), ja que en la darrera fase climàtica de caràcter càlid, a més d'enretirar-se el glaç cap al nord d'Europa, desertitzà les zones subtropicals. En conseqüència, els animals s'extingiren o bé emigraren cap als boscos del nord.

Paisatges històrics corresponents a l'època de la documentació escrita. La finalitat és reconstruir, fent ús dels mapes i de documents escrits de diferents èpoques, els canvis esdevinguts en el paisatge antròpic des de l'època romana fins a l'actualitat. Aquest projecte està orientat cap al passat i pretén reconstruir com era el paisatge en època romana, en època islàmica, feudal, moderna o bé fa cinquanta anys. Alhora però també està orientat cap al futur i s'ha pensat per poder gestionar més bé el territori. Descobrir els orígens històrics dels camins, camps, séquies, pobles, masos, molins, carrerades, etc., suposa un notable increment del patrimoni col·lectiu.

2.3 Classificació dels paisatges segons la seva funcionalitat

Una forma de classificar els paisatges és d'acord amb la seva funcionalitat. La funcionalitat s'entén com allò relatiu a la funció, és a dir, allò que esdevé com a conseqüència de relacions que fa que un determinat element (paisatge, ciutat, arquitectura...)

En general l'ús ve determinat per l'activitat econòmica dominant i per tant els paisatges funcionals són paisatges antròpics. Quan no hi ha cap activitat antròpica, es considera que l'ús, la utilitat, la funció del paisatge és natural. Normalment, la classificació funcional del paisatge distingeix entre paisatge natural i paisatge rural, urbà, industrial, comercial.....

Perquè un paisatge pugui complir una funció s'hauran de donar unes determinades característiques. Així, difícilment una zona rocosa podrà tenir una funcionalitat agrícola. La història de l'acció humana sobre un paisatge ens permetrà veure com una mateixa zona ha estat sotmesa a funcionalitats distintes (àrees de cultiu abandonades, antigues fàbriques tancades....).

Els tres grans conjunts funcionals són: paisatges naturals, paisatges rurals i paisatges urbans:

El paisatge natural és allò que no està modificat per la societat, malgrat alguns petits enclavaments. Són les terres que no pertanyen a l'ecumene o sigui que no estan habitades, com: les regions polars, l'alta muntanya i alguna selva tropical que és recorreguda per caçadors i recol·lectores que no utilitzen el foc. El paisatge natural serà un espai recorregut però no organitzat, i amb densitats de població baixes. Es tracta dels espais ocupats per societats de recol·lectores, pastors, caçadors i pescadors que tenen un coneixement molt íntim i especialitzat del mig. L'àrea necessària per a procurar-se els recursos ha de ser molt àmplia ja que depenen del que ofereix la naturalesa.

En l'actualitat s'ha passat de veure el paisatge com el marc estètic de l'activitat humana a considerar-ho com un recurs. El paisatge com recurs i patrimoni cultural de la humanitat adquireix una enorme consideració. Existeixen dos tipus de paisatges naturals: el paisatge costaner i el paisatge d'interior. El paisatge costaner, com el seu nom bé indica, és el qual està més pròxim al mar. El paisatge d'interior és el qual està més allunyat de la costa. En ell podem estudiar distint tipus de paisatges: el de muntanya, el de la vall, i el de la plana.

Característiques del paisatge natural:

- L'element dominant sempre serà l'abiòtic o el biòtic
- L'element antròpic o no hi és o no és gens important.
- El paisatge natural funciona amb energia natural
- Si és que el paisatge natural te alguna funció (US) segurament és
  - Mantenir la integritat biològica del sistema;
  - No interferir els processos naturals
  - Desenvolupar un potencial educatiu i recreatiu

Les grans classificacions dels paisatges naturals són: zones de muntanya, deserts càlids, deserts freds, selves tropicals i equatorials, costes boscos caducifolis i perennifolis de la zona temperada, zones volcàniques, zones humides, paisatges oceànics

Els Paisatges rurals funcionen en base a energia natural i antròpica. Comparteixen amb els paisatges urbans l'element antròpic però en els paisatges rurals els elements biòtics i abiòtics són molt importants, mentre en el paisatge urbà han desaparegut. Els paisatges rurals varien depenent de: les característiques abiòtiques del territori., la climatologia, les tècniques de cultiu, el règim de propietat, l'orientació econòmica. El paisatge rural inclou no sols l'àrea de cultiu sinó també el poblament humà i les àrees d'explotació forestal (que pot ser de vegades molt agressiva, provocant repoblacions o desaparició del bosc-sabana).

Les tècniques de cultiu (rotació, goret, regui), els tipus de cultiu (especies cultivades) i el règim de propietat (latifundi, minifundi, propietat comunal...) modifiquen el paisatge rural. D'acord amb l'orientació econòmica el paisatge rural pot ser: ecològic-biològic, de subsistència, intensiu, extensiu. La funcionalitat del paisatge rural és la producció de recursos agrícoles, ramaders o forestals. Les grans subdivisions que podem establir són: Paisatges rurals mediterranis, paisatges rurals de l'Europa de NW, paisatges rurals dels països colonitzats, paisatges rurals de l'Àsia monsonica. Si hi ha un paisatge rural divers i de gran importància per la cultura occidental és el mediterrani. Les característiques climàtiques ofereixen una particularitat única al món: la sequera estival i la irregularitat de les pluges. Els grans cultius són: policultius de secà, Monocultius de seca, Regui,

El paisatge urbà es caracteritza per predomini d'elements antròpics sobre biòtics i abiòtics, fenomen del segle xx: explosió urbana inclòs el tercer món, energia bàsica-antròpica, el fenomen

urbà respon al concepte d'ecosistema dins el qual hi ha subsistemes fixos: residencial, industrial, comercial i subsistemes en moviment: béns, persones, mercaderies, informació funcions urbanes- tipifiquen el tipus de ciutat. Funcions clàssiques: administratives, Religioses, militars, industrials, històriques, metròpolis nord-americanes .

2.4 Diferència entre medi i paisatge.

El paisatge només és el medi a una certa escala temporal. Totes les societats tenen un medi ambient, un entorn, però no totes tenen "paisatges". El paisatge és una forma de relació concreta de l'home amb el medi ambient.

Les societats perceben el seu medi en funció de l'ús que en fan, en funció de com l'aprofiten per a la seva supervivència, però a la vegada les societats utilitzen i aprofiten el seu medi en funció de la percepció que tenen d'ell.

2.5 El paisatge natural és una construcció simbòlica i històrica.

L'espai salvatge no preexisteix a l'espai humanitzat, sinó al revés. El concepte de "espai salvatge", de "paisatge natural" o de "paisatge verge" va néixer en el decurs de la Història, a mesura que els progressos de la civilització material permetien l'organització d'espais categòricament diferents d'aquells que restaven menys transformats per l'home.

El paisatge rural és una construcció simbòlica i històrica. A nivell de representació, a nivell simbòlic, el camp, el paisatge rural néixer en el moment que en que es desenvolupaven les ciutats. "El camp ha estat engendrat per la ciutat, encara que ecològicament l'agricultura sigui anterior a l'hàbitat urbà. En els primers temps de l'agricultura, en efecte, els espais condicionats per l'home es distingeixen només amb relació a aquells als que encara no havia transformar, que encara no coneixen diferenciació interna".

2.6 El paisatge geogràfic amb el sentit de la vista

Com a concepte organitzatiu i analític, el paisatge té una història complexa en el marc de la geografia cultural. El seu ús ha passat de ser una referència al tangible, un conjunt mesurable de formes materials en una àrea geogràfica determinada, una representació d'aquestes formes en mitjans variats com són els quadres, els textos, les fotografies o les representacions teatrals fins

arribar a convertir en els espais desitjats, recordats i somàtics de la imaginació i els sentits. L'evolució complexa i controvertida del paisatge en el marc de la geografia del segle XX i les seves complexes relacions amb conceptes com el lloc, la regió o l'àrea han estat ben documentats. Si considerem la geografia com una disciplina que examina les relacions entre les formes d'ocupació humana i els espais ben naturals o bé els creats, és a dir, aquells que els homes construeixen o dels que s'apropien, llavors es podria dir que el paisatge serveix per centrar l'atenció en el visual i en els aspectes visibles d'aquestes relacions.

Relacionar el paisatge geogràfic amb el sentit de la vista no suposa negar la importància dels altres sentits humans i tampoc la importància de la cognició racional a l'hora de donar forma a l'espai, territori i significat. Les geografies de les persones amb discapacitats visuals, per exemple, ens posen sobre avís sobre la transcendència d'altres sentits, així com de la importància de la fantasia, la memòria i el desig a l'hora de donar forma a les relacions entre els éssers humans i els espais del món material.

3. Anàlisi i evolució del currículum d'educació primària, en relació al concepte de paisatge.

El Conveni europeu no defineix explícitament el concepte d'educació en paisatge, però partint de les consideracions incloses en el seu preàmbul, dels enunciats de les mesures concretes que proposa, de les precisions de l'informe esmentat del Consell d'Europa i de les característiques que comparteixen països europeus amb més tradició sobre educació en el paisatge, com (Regne Unit, França, Suïssa), es pot definir l'educació en paisatge com la "transmissió significativa de coneixements i la generació d'actituds positives envers el paisatge i els seus valors" (Busquets, 2009).

Aquest concepte d'educació en paisatge integra tant les iniciatives promogudes en l'àmbit de l'educació formal com en el de l'educació no formal i inclou tant les accions educatives destinades a la població escolar com aquelles adreçades al conjunt de la població. (Busquets, 2009, 69)

L'estudi del paisatge en el sistema escolar convencional ha esdevingut una eina fonamental per conscienciar en la necessitat de protegir els paisatges; segons (Busquets 2009,1)

Associat principalment a l'aprenentatge de la geografia i del medi natural. El paisatge és un objecte d'estudi tradicional en tots els sistemes escolars i etapes educatives, si bé és cert que al llarg del temps, segons els models pedagògics i els enfocaments geogràfics subjacents, ha tingut un protagonisme desigual i un tractament divers a l'escola. En aquest

sentit, és desconegut, per exemple que l'estudi del paisatge ha afavorit la renovació pedagògica per mitjà de les oportunitats que ofereixen el treball de camp i la relació dels alumnes amb l'entorn, que és part integrant dels continguts curriculars, o que les imatges dels paisatges formen part de la iconografia que il·lustra els llibres de text escolars. Si el paisatge ja es present a l'escola, s'imposa, doncs, una reflexió sobre les causes que han portat a formular la necessitat de l'educació en paisatge.

Als països de l'occident europeu, es podria establir una estreta relació entre el renovat interès per el paisatge, i en particular per l'educació en paisatge, i la noció de crisi ecològica planetària que e va començar a estendre a partir dels anys setanta del segle passat i que no ha deixat de créixer fins ara. Aquest no és el lloc oportú per esbossar els components d'aquesta crisi, però es volen destacar tres processos determinants per comprendre la seva relació amb el paisatge: en primer lloc, els importants canvis productius que va experimentar el camp a partir de mitjan segle XX (com la mecanització de les feines agràries, la industrialització de la producció i la revolució verda) i el despoblament rural; en segon lloc, l'expansió de la urbanització (el creixement de les àrees urbanes, l'extensió de la xarxa viària. La popularització de l'automòbil) associada a la generalització del mode de vida urbà i a la importància creixent de les activitats terciàries i per acabar el desenvolupament dels mitjans de comunicació (en particular, dels mitjans audiovisuals) que va permetre, per primera vegada a la història, un accés generalitzat de la població a la informació.

Els processos descrits no es van produir d'una manera lineal ni van adoptar formes idèntiques a tots els països, però arreu es van traduir en canvis importants e la fesomia dels paisatges agraris seculars, amb una intensitat i un ritme fins llavors poc coneguts i que comprometien el manteniment de la seva diversitat, i també es va traduir en una alteració del medi natural (contaminació de les aigües, pol·lució atmosfèrica, pèrdua de biodiversitat, etc...) que posava en evidència els riscos ambientals i la necessitat de tenir les dinàmiques ecològiques en les activitats humanes. D'altra banda, no hi ha dubte que la informació transmesa pels mitjans de comunicació va contribuir a generar consciència dels canvis ambientals i de les transformacions paisatgístiques, gràcies al fet que oferien l'oportunitat de percebre el seu abast global per mitjà de les imatges i també que la millora de la renda mitjana de la població va contribuir a generar noves exigències relatives a la qualitat de vida i al gaudi de la natura.

L'inici de la consciència social de crisi del paisatge (entesa com a pèrdua dels seus valors i de la seva diversitat) es va iniciar, per tant, en una fase de creixement econòmic i de millora del nivell de vida de la població a Europa i va mantenir una estreta relació amb el desenvolupament de la formació de la crisi ecològica global. Tal com sol succeir en els processos complexos, va ser un procés no desproveït d'aparents paradoxes, com ara la descoberta des paisatges per primera vegada a la història per mitjà de la generalització del turisme i de l'oportunitat de viatjar per part d'àmplies capes de la població, els efectes nocius de l'impacte de l'activitat turística en el paisatges o la valoració social del paisatge en els moments en que esdevé un bé de consum immers en les dinàmiques de mercat.

Les últimes expressions del procés de valoració social del paisatge són la seva inclusió com a objecte de dret, mitjançant legislació i normes que en regulen l'ús com a part del patrimoni comú, i el plantejament de la necessitat de fomentar l'educació en el paisatge.

3.1 El paisatge en els projectes curriculars d'Educació Primària.

A més de patrimoni cultural, trobem vincles afectius entenent el "paisatge" com a font d'emocions, que fan sentir-nos molt lligats a ell, i gairebé en un constant procés comunicatiu on fins i tot podem arribar a entendre allò que ens vol dir. D'aquesta manera, anhelem paratges recorreguts a través de la imaginació i que no per això hem de deixar de cridar "paisatges", ja que els construïm a partir d'altres reals i que prèviament ja hem conegut. En la nostra ment evoquem contínuament el territori que més es relaciona amb nosaltres, en el qual vivim, i aquell que volem habitar en un futur, per la qual cosa l'afectivitat juga un paper molt rellevant en la concepció del "paisatge".

Des de la perspectiva de les Ciències Socials, el paisatge ha estat definit com «la expressió observable pels sentits, en la superfície de la terra, de la combinació entre la naturalesa, la tècnica i la cultura de la humanitat. Essencialment canviant, només pot comprendre en la seva dimensió dinàmica, és a dir amb l'ajuda de la Història, que el constitueix la quarta dimensió. (Pitte, 1982).

El paisatge en l'educació primària, segons (Bajo 2001,53).

És urgent destacar, dins de l'ensenyament, la idea de paisatge no com a sinònim de vista panoràmica, escenari natural singular o lloc de gran bellesa, ja que totes aquestes concepcions reflecteixen només parcialment, i fins i tot d'una manera molt

subjectiu, el concepte de paisatge. L'ampliació del concepte de paisatge va més enllà dels tòpics, enriquint notablement les possibilitats didàctiques que ofereix el seu tractament.

Entenent el paisatge com a resultat de l'acció de la societat sobre el medi, podem destacar aspectes com l'estudi de conceptes relacionats amb la percepció i valors estètics del paisatge, les formes culturals d'adaptació i transformació del mig, els efectes de l'impacte ambiental de les activitats humanes, el caràcter dinàmic del paisatge o les interaccions ecològiques entre els seus diversos elements.

3.2 El Ministeri d'Educació (MEC 1989) LOGSE llei organització general del sistema educatiu de l'any 1990

En l'elaboració del disseny curricular Base dirigit a l'ensenyament primari (6-12 anys), recull la importància del paisatge com a tema globalitzador del Coneixement del Medi. En aquest document es fa referència de manera directa a la necessitat de crear en els escolars una sèrie d'actituds, valors i normes que els permetin sensibilitzar cap a la conservació del paisatge, incrementar el seu interès i curiositat per identificar els elements més característics que el componen i valorar la diversitat dels paisatges existents en el conjunt geogràfic de l'Estat espanyol.

L'aplicació pràctica d'aquests nous programes educatius haurien de suposar en el futur un increment en els nivells de conscienciació de la població cap als seus paisatges i un canvi apreciable en les seves actituds cap al medi ambient.

En el marc d'aquest ensenyament globalitzada i interdisciplinari al llarg de l'educació obligatòria, sembla adequat científica, psicològica i didàcticament començar amb l'entorn concret dels nens: la casa, el carrer, el barri, el seu paisatge proper.

Aquesta adequació a la percepció i comprensió del paisatge en els nens, es justificaria pel desenvolupament intel·lectual i motriu que tenen els nens en aquestes edats i que li ajuda a introduir-se en un univers mental i social cada vegada més ampli, produint l'estimulació de certs aspectes del desenvolupament i de l'adquisició de noves capacitats.

* Agaf aquesta aquesta llei educativa, per que és amb la llei en la qual és va començar a treballar com paisatge com a eix vertebrador de l'assignatura de coneixement del medi, i les proves dels alumnes que anirem analitzant varen

estudiar amb aquests pla d'estudis

Només quan el nen aconsegueix una certa sincronització entre les dades sensorials i motrius propis, adquireix consciència de la posició que ocupa el seu cos frontal medi circumdant.

El nen, al llarg de l'etapa primària, comprendrà i establirà relacions entre els fets i fenòmens de l'entorn natural, social i cultural i contribuirà activament a la defensa, conservació i millora del medi ambient. Per tant, aquest tema estarà interrelacionat amb l'Àrea del Coneixement del Medi ja que el seu objectiu primordial serà el d'identificar els principals elements de l'entorn natural. Tant l'eix transversal Educació Ambiental com els objectius d'etapa i àrea i els continguts del Coneixement del Medi contribuiran a desenvolupar el coneixement del paisatge per part del nen, del qual podem destacar aspectes tan fonamentals com que:

- Els nens interpreten el paisatge i tot allò que els envolta a partir d'idees pròpies molt fermes i no lliures de prejudicis.
- Les idees dels nens sobre el món que els envolta es construeixen durant l'etapa Primària.
- El desenvolupament dels conceptes i del coneixement no és independent del desenvolupament de les habilitats intel·lectuals.
- Les actituds dels nens davant l'entorn es formen abans que les corresponents a altres aspectes.
- Durant la infància es perceben dimensions majors a causa de la percepció de la seva pròpia persona petita davant un mitjà més gran.
- Han d'establir relacions cada vegada més adequades a mesura que vagin adquirint consciència de la posició que ocupa el seu cos respecte del medi circumdant".

El concepte de paisatge en el currículum de les ciències socials a l'educació primària.

La finalitat de l'àrea de ciències socials és estudiar les persones com a éssers que viuen dins una societat i la seva realitat en els aspectes geogràfics, sociològics, econòmics i històrics. També és aprendre a viure en societat, a conèixer els mecanismes fonamentals de la democràcia i a respectar les regles de la vida col·lectiva.

Els continguts es divideixen en quatre blocs.

El bloc 1 estableix les característiques del currículum comunes a tota l'àrea. Els alumnes han de treballar i assolir les tècniques de treball descrites en aquest bloc al llarg de tot el curs durant l'estudi dels altres tres blocs.

En el bloc 2, que versa sobre el món que ens envolta, s'estudia la geografia, tant de l'entorn de l'alumne com la més llunyana. L'alumne ha de partir de l'estudi de l'Univers i el sistema solar per arribar al del planeta Terra, el seu clima i el seu relleu. Ha de desenvolupar un esperit crític davant les actuacions de l'ésser humà vers el medi ambient i aprendre què és el desenvolupament sostenible i el canvi climàtic.

El bloc 3 es dedica a l'estudi de l'organització de la nostra societat i la nostra forma de govern, des de les comunitats autònomes fins a la Unió Europea. Els alumnes han d'analitzar com les poblacions dels llocs canvien al llarg del temps i quines condicions provoquen aquests canvis i migracions. També formen part d'aquest bloc de continguts els sectors productius i l'educació vial.

En el darrer bloc l'alumne ha de prendre consciència del pas del temps i de com les societats canvien segons els esdeveniments que es produeixen. Ha d'aprendre la importància de conèixer els fets passats i de respectar el patrimoni cultural.

Aquesta adequació a la percepció i comprensió del paisatge en els nens, es justificaria pel desenvolupament intel·lectual i motriu que tenen els nens en aquestes edats i que li ajuda a introduir-se en un univers mental i social cada vegada més ampli, produint l'estimulació de certs aspectes del desenvolupament i de l'adquisició de noves capacitats. Només quan el nen aconsegueix una certa sincronització entre les dades sensorials i motrius propis, adquireix consciència de la posició que ocupa el seu cos davant al medi circumdant.

El nen, al llarg de l'etapa Primària, comprendrà i establirà relacions entre els fets i fenòmens de l'entorn natural, social i cultural i contribuirà activament a la defensa,

conservació i millora del medi ambient. Per tant, aquest tema estarà interrelacionat amb l'Àrea del Coneixement del Medi ja que el seu objectiu primordial serà el d'identificar els principals elements de l'entorn natural.

Tant l'eix transversal Educació Ambiental com els objectius d'etapa i àrea i els continguts del Coneixement del Medi contribuiran a desenvolupar el coneixement del paisatge per part del nen, del qual podem destacar aspectes tan fonamentals com que:

- Els nens interpreten el paisatge i tot allò que els envolta a partir d'idees pròpies molt fermes i no lliures de prejudicis.
- Les idees dels nens sobre el món que els envolta es construeixen durant l'etapa Primària.
- El desenvolupament dels conceptes i del coneixement no és independent del desenvolupament de les habilitats intel·lectuals.
- Les actituds dels nens davant l'entorn es formen abans que les corresponents a altres aspectes.
- Durant la infància es perceben dimensions majors a causa de la percepció de la seva pròpia persona petita davant un mitjà més gran.
- Han d'establir relacions cada vegada més adequades a mesura que vagin adquirint consciència de la posició que ocupa el seu cos respecte del medi circumdant.

El paisatge dins l'àrea del coneixement del medi natural social i cultural.

Amb l'aparició dels Dissenys Curriculars Base regulant els ensenyaments mínims, és quan observem que es consagra l'estudi del medi com a element vertebrador de coneixements i centre d'acció educativa d'una àrea específica de continguts, en aquest cas, la de «Coneixement del Medi natural, social i cultural». L'adopció, per primera vegada, en el currículum oficial del sistema educatiu del nostre país, d'una àrea de coneixements directament centrada en l'estudi del medi es justifica perquè si s'accepta com a vàlida la idea que la societat ha de ser la font primera del currículum escolar, ens trobem amb la plasmació concreta i real d'aquesta societat en la vida de l'alumne, la constitueix el mitjà o

entorn on el nen viu, es manifesta i on es desenvolupa diàriament.

3.2.1 L'anàlisi del concepte «paisatge» en els diferents blocs de contingut (LOGSE)

En el primer bloc de continguts. «L'ésser humà i la salut»: el concepte paisatge no apareix d'una manera explícita. No obstant això, en parlar de l'home i de la seva salut, si faria referència, ja que la conservació dels paisatges i de la natura és bàsica per al benestar de l'home. Un element important en la transformació dels paisatges, és l'home i les seves actuacions o activitats. Els problemes ambientals són conflictes,

que acaben sempre incidint sobre l'ésser humà i les altres espècies animals. Les condicions que envolten el treball (soroll, temperatura, etc.); la qualitat del aire de les ciutats, i molts factors ambientals, esdevenen condicionants de la salut. En aquestes edats és oportú iniciar el desenvolupament d'actituds relacionades amb les conductes socials que afavoreixen o pertorben la salut ambiental, fomentant la sensibilitat cap a la neteja i el respecte cap a la conservació i millora del medi ambient i prenent consciència de les conseqüències de la pròpia actuació.

Del segon a cinquè bloc de continguts, el reial decret que estableix el currículum de l'educació primària, els inclou en un àmbit denominat «el medi físic i les seves relacions ». Seguint els criteris de seqüenciació de continguts del DCB:

- En el primer cicle, el coneixement del medi físic es caracteritza per la seva referència al entorn físic immediat i per l'estudi de les característiques observables del paisatge i dels elements que el constitueixen. El desenvolupament de la capacitat d'observació es afavoreix al realitzar senzilles observacions sobre alguns fenòmens atmosfèrics (estat del cel, pluja, vent) i sobre les característiques dels materials més freqüents utilitzats en el seu entorn;

- En el segon cicle, el medi físic de referència s'amplia a la localitat i a la comarca, el relleu, clima, aigües, vegetació i fauna configuren un paisatge que són ja capaços d'interioritzar i de reconèixer de forma comprensiva;

- En l'últim cicle s'observen i descriuen els elements que configuren el paisatge de la pròpia Comunitat i d'Espanya. L'observació i recollida de dades es fa progressivament més autònoma i permet establir relacions entre els elements del medi físic i donar explicacions sobre elles. També en els tres cicles els alumnes observen, descriuen i identifiquen els animals i les plantes de l'entorn. Així mateix, aprofundeixen en la classificació dels diferents materials i en el maneig

d'aparells senzills, introduint- en un àmbit tecnològic més ampli. Cal treballar conjuntament continguts de diferents blocs. En concret, el segon i el tercer, pel tema que ens ocupa. En el segon bloc, el concepte principal és el «paisatge», centrant-se en la vinculació del paisatge amb el medi natural mentre que en el tercer, el concepte principal és «medi físic».

Des de l'últim terç del segle XIX s'han dut a terme investigacions geogràfiques sobre les relacions entre l'home i el medi natural, integrant-hi els processos històrics d'adaptació a l'home i de la societat al medi, i donant contingut a molts conceptes geogràfics concernents a l'àmbit rural i urbà. És d'aquesta manera com es venien entenent els conceptes de paisatge rural i de paisatge urbà, amb la seva multiforme contingut. El concepte de paisatge és massa ampli i està massa arrelat en el llenguatge vulgar com per no necessitar qualificatius que necessitin el seu contingut i caràcter.

Si analitzem els temes del bloc del «paisatge», constatem que comencen amb els elements del paisatge natural: el relleu, el clima, les aigües, la fauna i la flora. per continuar amb les seves característiques més importants i la seva ubicació i distribució en diferents espais com són la comarca, la comunitat autònoma i Espanya. Es fa una divisió del territori en funció de les característiques naturals del paisatge. Finalitza amb nocions en les quals es posa en relació el medi natural i l'acció de l'home. apareixen conceptes com a paisatge «rural» i paisatge «urbà», vies de comunicació, poblacions, etc. que són resultat de la transformació del paisatge per la intervenció de l'home. Els procediments es caracteritzen per l'estudi de les característiques observables del paisatge i els elements que el constitueixen. El desenvolupament de la capacitat d'observació s'afavoreix en realitzar senzilles observacions sobre l'espai que l'envolta, utilitzant diferents procediments com són els plànols i els mapes. Això els permetrà comparar, assenyalar semblances i diferències i realitzar senzilles classificacions dels diferents paisatges que van coneixent. Les actituds es centren en despertar en el nen la sensibilitat i la curiositat pels paisatges, partint dels que l'envolten, per conèixer i valorar la seva diversitat i riquesa. I així fer partícip als nens en la seva conservació.

És a dir, se centra en el concepte de paisatge vinculat al medi natural i de forma molt dispersa es posa en relació el medi físic i l'acció de l'home. queda per tant molt restringit el concepte de paisatge. En els últims vint anys, l'interès suscitat pels problemes mediambientals i la seva relació amb l'ordenació del territori a diverses escales, ha creat al seu torn un conjunt de conceptes, alguns dels quals estan en la fase de discussió científica.

Aquests conceptes han proliferat tant en els mitjans de comunicació com en els científics i pugnen per trobar el seu lloc i contingut. Alguns conceptes com: paisatge cultural, lloc històric, parc arqueològic, etc. No obstant això, malgrat la seva existència en la pràctica, utilitzats en algunes

ocasions internacionalment, no es contemplen en nostre àmbit educatiu, a causa de la pervivència d'un llenguatge obsolet, que està dificultant el coneixement i la comprensió de les noves realitats que sorgeixen i creixen en el nostre entorn.

- Del sisè al novè bloc de continguts formarien part de l'àmbit denominat «Medi social i les seves interaccions amb el medi físic»:

- En el primer cicle de Primària, els continguts estan en relació amb el coneixement de els grups socials de pertinença i referència, que es concreten en el grup familiar i l'aula deixant les agrupacions més àmplies com la localitat, Comunitat Autònoma i Estat per als cicles següents. La complexitat de l'organització social aconsella treballar en aquest cicle els continguts referits als grups socials pròxims a l'experiència del nen;

- En el segon cicle s'inicia el coneixement de les institucions de participació i de govern locals. També augmenta la capacitat de comprendre les interaccions que es donen entre les persones i el medi físic ampliant amb la identificació i classificació de les activitats laborals més rellevants de la seva localitat i alguns problemes associades a elles. En aquest cicle es treballa la relació entre els usos que fan les persones dels recursos naturals (aigua, aire i sòl) i alguns dels problemes ambientals que es generen;

- En el tercer cicle els continguts que es desenvolupen es refereixen a les organitzacions socials i polítiques, als òrgans de participació i governs autonòmics i estatals juntament amb el funcionament dels serveis bàsics que aquestes institucions gestionen. La capacitat per relacionar les activitats laborals i d'oci amb el Medi Físic en què es desenvolupen s'aborda amb el coneixement dels processos de producció i amb la iniciació en l'anàlisi de les relacions de causa-efecte entre els mitjans de transport, el turisme i les seves repercussions econòmiques, socials i ambientals. Un altre contingut tracta sobre l'impacte de l'activitat humana en l'ambient que contribueix a comprendre les interaccions home-medi i desenvolupar actituds positives cap a la conservació del medi i intenten millorar-ho a través de la seva pròpia acció.

En l'anàlisi dels blocs de continguts referits a la dimensió del «Medi social i les seves interaccions amb el medi físic », observem que les relacions de l'home amb el seu entorn s'analitzen a partir del concepte de població com a unitat d'estudi, prescindint de la valoració dels comportaments individuals. Però la unitat «població» no és sinó una, dins del conjunt de variables que, constitueixen, el que denomina (Plata Suárez, 1993) «ecosistema Social»: El medi ambient, la població, l'organització social i la tecnologia (art i tècnica) .A més és evident la correlació que hi ha

entre el «ecosistema social »i els ecosistemes naturals.

• El desè i últim bloc de continguts l'àrea del Coneixement del Medi natural, social i cultural és: canvis i paisatges històrics. Els continguts històrics en l'educació primària tenen com a finalitat que l'alumnat arribi a assolir un coneixement del medi, en els seus diferents components: natural, social i cultural. Aquesta etapa, per les característiques psicopedagògiques i evolutives que presenten els alumnes, no permet un aprenentatge del coneixement històric en profunditat.

Tenint això en compte i observant la proposta de seqüència de continguts del Reial Decret del currículum de Primària, on s'assenyala com a contingut bàsic el temps històric, l'anàlisi històrica permet abordar les qüestions ambientals dins d'un marc ampli de relacions espai-temporals en què la dialèctica home / medi es constitueix en factor explicatiu dels esdeveniments del passat a la vegada que ve condicionada per ells. La Història es converteix, per tant, en una disciplina eficaç per l'anàlisi d'alguns aspectes bàsics dins de la panoràmica ambiental perquè dóna respostes a les següents qüestions (Hughes, 1981):

- a) la influència del medi en el desenvolupament de les civilitzacions,
- b) les activitats humanes respecte a la natura a través del temps,
- c) l'efecte de les civilitzacions sobre el medi natural.

L'estudi de les relacions de l'home amb el seu entorn natural i urbà s'enriqueix des de la perspectiva històrica, perquè ens ajuda a comprendre la forma en què s'han anat conformant a través del temps les pautes de comportament dels grups humans respecte al medi ambient.

En aquest bloc apareix el terme «paisatge històric» que enllaçaria amb el de paisatge com Patrimoni. La Convenció de la UNESCO sobre Patrimoni mundial, cultural i natural de 1972 va definir el patrimoni cultural i el patrimoni natural. En el text de 1972 el paisatge és concebut com una unitat estructural que ha de ser considerada des de dos àmbits clarament diferenciats: el natural i l'humà. És en aquest últim àmbit on s'hauria situat el «paisatge històric». Al llarg de la segona meitat del segle XX el concepte de patrimoni arqueològic, entès com una parcel·la del més ampli patrimoni històric, ha anat evolucionant. Un altre concepte que apareix és el de «parc arqueològic». Habitualment es concep com un instrument de protecció, gestió i projecció del patrimoni arqueològic.

En els últims anys, nombrosos investigadors parlen de parcs culturals, ja he comentat sobre ells anteriorment, i dins d'ells dels arqueològics, com un marc per enfocar des del punt de vista patrimonial el paisatge antic. Això implicaria anar més enllà dels elements aïllats i mostrar

aquestes relacions que donen entitat al paisatge i que ens permeten tractar-lo com un objecte d'investigació històrica. Només si l'estudi dels paisatges s'entén com una aproximació a la història de les relacions socials, hauria sentit el concepte de parc arqueològic.

La lectura d'un paisatge és obligatòriament diacrònica, i encara que es tracti de centrar-nos en un determinat període històric, només es arribarà a ell mitjançant successius filtratges que permetin anar situant elements en el seu context espacial i temporal. És aquí on el parc arqueològic és potencialment una alternativa radicalment diferent de la museïtzació d'elements aïllats tendent a subratllar el caràcter objectiu, (moltes vegades monumental), i convidant a la seva contemplació. Els parcs arqueològics es presenten com un sistema eficaç i obert per a integrar alternatives diverses (itineraris, centres de informació, aules arqueològiques, senyalitzacions sobre el terreny, visites virtuals ...) en un sistema coherent que faci possible una presentació de la rica realitat històrica que sintetitza un paisatge.

Per evitar un ensenyament excessivament memorística i fer-la més activa i participativa, els alumnes haurien de partir de l'observació directa i indirecta. Sobretot quan es tracta d'un tema com el «paisatge» en el seu diverses vessants. Per a això em sembla fonamental poder comptar amb nous recursos destacant el de «parc arqueològic», ja que reuneix part de la realitat històrica, tan difícil de comprendre en els nens de l'ensenyament primari a més "aniria unit el concepte de Patrimoni que no només abastaria el de Patrimoni cultural sinó també el de Patrimoni natural tan important com l'anterior. El «paisatge històric» guarda l'herència d'èpoques passades, retalls de relacions diferents entre l'home i el medi natural. Es tracta que els alumnes siguin capaços de identificar tant elements i processos que expressen dinamisme, és a dir la dimensió temporal del paisatge, com una relació d'usos i activitats econòmiques i humanes que han tingut lloc en un paisatge en els darrers anys; també es tracta que identifiquin aspectes patrimonials i culturals en un paisatge (ruïnes, restes històriques, etc..).

3.4 El paisatge en la nova llei la L.O.M.Q.E.

Podem veure en el currículum de primària, que no hi ha cap referència explícita a l'aprenentatge de concepte de paisatge.

L'àrea de ciències socials té com a objectiu principal el desenvolupament d'hàbits de feina individual i en equip. És molt important que l'alumne aprengui que el seu esforç és imprescindible per poder avançar en l'aprenentatge. També ha d'aprendre els conceptes de *temps* i de *canvi* i com les societats avancen, sempre condicionades pels fets anteriors. Per poder assolir aquests objectius els alumnes han de treballar les tècniques pròpies de la geografia i la història, adquirint

el vocabulari bàsic i seleccionant informació. Tots aquests aprenentatges s'han d'assolir aprofitant tots els recursos disponibles, que avui dia passen per les tecnologies de la informació i la comunicació.

És molt important que els alumnes mostrin actituds de respecte vers els drets humans i que entenguin la igualtat com a base de la democràcia. Han d'entendre les diferències entre les distintes cultures i religions i respectar-les. La finalitat darrera de l'àrea de ciències socials és crear persones lliures, crítiques i respectuoses, amb valors com la solidaritat, la tolerància, la igualtat, el respecte i la justícia. Els alumnes han d'estar preparats per exercir la ciutadania i participar de la vida social i econòmica del país.

Els continguts de la nova llei educativa la L.O.M.Q.E es divideixen en quatre blocs.

El bloc 1 estableix les característiques del currículum comunes a tota l'àrea. Els alumnes han de treballar i assolir les tècniques de treball descrites en aquest bloc al llarg de tot el curs durant l'estudi dels altres tres blocs.

En el bloc 2, que versa sobre el món que ens envolta, s'estudia la geografia, tant de l'entorn de l'alumne com la més llunyana. L'alumne ha de partir de l'estudi de l'Univers i el sistema solar per arribar al del planeta Terra, el seu clima i el seu relleu. Ha de desenvolupar un esperit crític davant les actuacions de l'ésser humà vers el medi ambient i aprendre què és el desenvolupament sostenible i el canvi climàtic.

El bloc 3 es dedica a l'estudi de l'organització de la nostra societat i la nostra forma de govern, des de les comunitats autònomes fins a la Unió Europea. Els alumnes han d'analitzar com les poblacions dels llocs canvien al llarg del temps i quines condicions provoquen aquests canvis i migracions. També formen part d'aquest bloc de continguts els sectors productius i l'educació vial.

En el darrer bloc l'alumne ha de prendre consciència del pas del temps i de com les societats canvien segons els esdeveniments que es produeixen. Ha d'aprendre la importància de conèixer els fets passats i de respectar el patrimoni cultural.

El concepte de paisatge, podem interpretar que es va construir i edificant a partir de tots els aprenentatges específics que es van donant sobre aspectes concrets que ocorren en el medi que vivim, o bé a través de classificacions que ens porten a conèixer elements del paisatge natural, paisatges urbans, paisatges rurals i els fenòmens que hi ocorren en cada un d'ells, o bé les

característiques que ens ajuden a definir aquests tipus de paisatges, però no trobem en cap cas cap idea que faci referència al concepte de paisatge tal com ho defineix el conveni europeu de l'any 2000 sobre paisatge.

4. Concepte de paisatge en els llibres de primària.

A continuació anem a analitzar com tracten els llibres de primària el concepte de paisatge, en concret de l'editorial Santillana projecte de la casa del saber. L'editorial a la portada de cada llibre defineix el seu llibre i marca els objectius de la següent manera: el llibre *coneixement del medi* forma part del projecte la casa del saber, Un espai educatiu en el qual els alumnes poden adquirir les capacitats necessàries per al seu desenvolupament personal i social. El projecte es planteja tres grans objectius.

- Promoure un aprenentatge eficaç. Amb ell es pretén que l'alumne o l'alumna relaciona el que aprèn amb el seu entorn natural i social. Per a fer-ho, en *coneixement del medi* els continguts s'exposen a partir de situacions concretes, que els xiquets i les xiquetes poden entendre, i es complementen amb fotografies i il·lustracions realistes, que reflecteixen la realitat dels alumnes.
- Aplicar el coneixement a la vida quotidiana. Programes del llibre, *Com sóc capaç de...* i *saber fer* exigeixen que els alumnes posen en joc Els coneixements, les destreses i les actituds que han après, a fi que Puguin prendre decisions i resoldre problemes relacionats amb la seva vida diària.
- Contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques. *Coneixement del medi* s'orienta al desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el medi físic i de la competència social i ciutadana. També contribueix al desenvolupament de les altres competències bàsiques (comunicació lingüística, aprendre a aprendre, autonomia i iniciativa personal, tractament de la informació...).

En el primer curs de primària del llibre de coneixement del medi l'editorial Santillana, no es fa cap referència explícita al concepte de paisatge. Hem de tenir en compte que a primer de primària parteixen de continguts que els són propers als infants, per tants els temes que es van introduint fan referència als elements que formen els paisatges urbans o naturals en el dia a dia dels nins i nines, com el col·legi, la família i la casa, e carrer, els mamífers, les aus, les plantes l'aigua, sol i aire, els peixos, les estacions, els mitjans de transport. D'aquesta manera a través d'aquests temes els alumnes van conformant el concepte del medi i el paisatge on ens relacionam per així

poc a poc anar introduint nous conceptes i ampliant les informacions al llarg dels anys en l'educació primària.

En el segon curs de primària trobem que els temes que treballen és fan de la mateixa manera que en el primer curs, treballen de la realitat més pròxima per anar a la realitat més llunyana o abstracte, temes d'higiene i cura personal, temes relacionats amb el paisatge natural com ara plantes, animals, l'aire i l'aigua, i temes sobre paisatge urbans, transports, de convivència. aquest són els temes que treballen: Així som, El nostre cos, Els aliments La nostra salut, L'aire i l'aigua, El planeta Terra, Forces i màquines Els animals, Altres animals Les plantes, Els paisatges, El transport Les feines. El pas del temps, Vivim junts. Per primera vegada s'introdueix el tema del paisatge com un tema, però trobem que el paisatge s'introdueix a través dels rius, muntanyes, la costa, d'aquesta manera s'associa el paisatge a lo que caracteritza un paisatge concret.

En el tercer curs de primària veim que els temes que es treballen són quasi els mateixos que hem anomenat ja en el primer cicle de primària, encara que podem veure com es va ampliant la informació en cada un dels temes, els temes que es treballen són es següents:el nostre cos, els animals vertebrats, els animals invertebrats, les màquines, l'aire i el temps atmosfèric, el treball i els serveis, les institucions de la localitat, conèixer el passat, els sentits, els éssers vius, el planeta terra, la localitat i la població, els treballs, l'aigua, els paisatges.

Per tant veim que es treballen de nou aspectes relacionats amb les ciències naturals, després relacionats amb el medi natural com ara els animals vertebrats o invertebrats amb els paisatges urbans com les institucions, la localitat o la població. I de nou tenim un tema que s'anomena paisatge, aquest ens introdueix, Com són els paisatges d'interior, els paisatges de muntanya els de plana, els paisatges de costa. els rius. llacs i els pantans. Els cursos alt, mitjà i baix a més parla també paisatges d'interior, la costa, la plana, altiplans. depressions. les planes o elements del paisatge tant naturals com urbans com agrícoles sense diferenciar-los, les construccions, com les cases, les carreteres, els túnels, els pont, els camps de conreu, les mines i les pedreres,

En el quart curs de primària veim com els alumnes ja han adquirit un clar concepte d'espai natural i espai urbà i els elements que donen forma a cada un d'aquests espais, poden distingir entre els elements creats pels humans o bé els elements que conformen els espais naturals en aquest curs veim com es tracten els temes com les plantes, els minerals, les roques i el sòl, els ecosistemes, la matèria, les forces i l'energia, la llum, el territori on vivim, els paisatges de les illes Balears, en aquest llibre ja trobem un tema que fa referència directe al paisatge només de les Illes Balears,

Quan anem a la unitat que fa referència explícita al paisatge de les illes Balears, veim com presenta la serra de Tramuntana com a inici sense anomenar paisatge natural, directament diu que els paisatges poden ser d'interior o de costa. Directament després passem a el relleu de les Illes Balears i així ho deixa tot sense cap tipus d'explicació concreta de paisatge. Referent a paisatge urbà trobam un tema referent a la població i les tradicions tot mesclat, després trobem una unitat que es diu el territori que vivim, on es treballen els municipis, les comarques, les comunitats autònomes, el territori de les Illes Balears.

A cinquè de primària trobem que es fan referència de nou a tots els temes ja treballats anteriorment de manera ampliada, com a novetat trobem una unitat que fa referència a la protecció del medi ambient. Hem de dir que en els altres llibres en cada unitat trobem un tema que es diu el món que volem on es tracten temes sobre la protecció del medi ambient. Però no és fins a cinquè que tenim una pàgina sobre ecologia. En aquest curs veim com agafen més importància temes que abans els trobàvem dins unitats que anomenàvem de paisatge, que xerraven de rius de climes, de les illes balears o en general, ara tenim unitats específiques per a treballar aquests temes ja no trobem més unitats fent referència a paisatge o medi natural.

A sisè de primària trobem que els temes que es donen venen desenvolupats de manera més completa, trobam unitats de ciències naturals, de geografia i també una unitat sobre els paisatges d'Europa i els d'Espanya que es treballa el relleu d'Europa, els climes i la vegetació d'Europa, els rius i els llacs d'Europa, els paisatges d'Espanya a Europa. A part d'aquesta unitat no trobem cap referència més a paisatge.

Per tant veim com es treballa el concepte de paisatge en els llibres d'educació primària i per tant els conceptes que els alumnes aprenen sobre paisatge. Podem veure que el paisatge es treballa de manera transversal durant quasi tots els cursos de primària els elements que en formen part dels paisatges. Només trobam a partir de segon de primària que en cada llibre treballen de manera directe una unitat que es diu els paisatges que va de a realitat que envolta a l'alumne a una realitat m cada vegada més allunyada fins arribar a tercer cicle que treballa els paisatges d'Europa. El concepte de paisatge mai es treballa com a paisatge natural, paisatge urbà o paisatge agrari, tampoc veim que com hem considerat abans el paisatge s'hauria d'explicar com a una abstracció interpretable de manera lliure per a cada alumne, on s'hi poden reflectir emocions, on s'hi podem extreure idees diferents de les dels altres companys que té una lliure interpretació que ensenya a ser tolerants amb els pensaments dels altres, tot aquesta visió no la trobem en aquests llibres que he analitzat.

L'evolució del paisatge tampoc es treballa en aquests llibres o la geografia cultural ni històric. Ni l'evolució dels paisatges i les empremtes que han realitzat damunt el paisatge degut a les necessitats que tenen els éssers humans

Tampoc trobem la visió del punt de vista artístic ni creatiu, paisatges creats totes les fotografies que trobem són fotografies reals no trobem cap quadre de Van Gogh, Dalí, Monet, Cezanne, El Bosco, paisatge com una creació artística personal. El paisatge geogràfic amb el sentit de la vista: Com a concepte organitzatiu i analític, el paisatge té una història complexa en el marc de la geografia cultural. El seu ús ha passat de ser una referència al tangible, un conjunt mesurable de formes materials en una àrea geogràfica determinada, una representació d'aquestes formes en mitjans variats com són els quadres, els textos, les fotografies o les representacions teatrals fins arribar a convertir en els espais desitjats, recordats i somàtics de la imaginació i els sentits. L'evolució complexa i controvertida del paisatge en el marc de la geografia del segle XX i les seves complexes relacions amb conceptes com el lloc, la regió o l'àrea han estat ben documentats.

Tampoc trobo que els llibres aportin una definició clara de medi, i de paisatge. El paisatge només és el medi a una certa escala temporal, Totes les societats tenen un medi ambient, un entorn, però no totes tenen paisatges. El paisatge és una forma de relació concreta de l'home amb el medi ambient.

5. Anàlisi de les proves sobre el concepte de paisatge

Tot seguit anirem a exposar quins són els coneixements previs que han tingut els alumnes de segon de Grau de primària de la universitat de les Illes Balears alhora de contestar a la definició o concepte de paisatge, advertir que aquestes definicions estan copiades literalment i les podem trobar tant en llengua castellana com en llengua catalana. Cada un dels comentaris estan numerats, no apareixen el nom dels autors de la prova per així guardar l'anonimat de les respostes.

A través d'una taula anam a valorar de manera quantitativa les contestacions de les proves que han fet els alumnes. Ho classificarem segons els següents ítems que analitza que és paisatge.

<p>1. Paisatge ve definit per el propi individu que observa el territori, i interpreta de manera lliure el que hi ha al seu voltant segons la seva percepció individual i experiències.</p>
<p>2. Segons l'escala temporal.</p>
<p>3. Classificació dels paisatges segons la seva funcionalitat: paisatges naturals, paisatges rurals i paisatges urbans.</p>
<p>4. Aproximacions al paisatge des de la ciència positiva, es veu com: Objecte científic, Visió racional, Objectivitat, Modelització, Quantificació, Mesurabilitat.</p>
<p>5. Aproximacions al paisatge des de les ciències socials: Visió artística, fenomenològica Percepció subjectiva, Aprehensió de l'essència, Valors simbòlics, Construcció del subject. Percepció subjectiva, Aprehensió de l'essència, Valors simbòlics, Construcció del subject.</p>
<p>6. Diferència entre "medi" i "paisatge" El paisatge només és el medi a una certa escala temporal, Totes les societats tenen un medi ambient, un entorn, però no totes tenen "paisatges", El paisatge és una forma de relació concreta de l'home amb el medi ambient.</p>
<p>7. El paisatge natural és una construcció simbòlica i històrica. L'espai salvatge no preexisteix a l'espai humanitzat, sinó al revés. El concepte de "espai salvatge", de "paisatge natural" o de "paisatge verge" va néixer en el decurs de la Història, a mesura que els progressos de la civilització material permetien l'organització d'espais categòricament diferents d'aquells que restaven menys transformats per l'home.</p>
<p>8. El paisatge geogràfic amb el sentit de la vista: Com a concepte organitzatiu i analític, el paisatge té una història complexa en el marc de la geografia cultural. El seu ús ha passat de ser una referència al tangible, un conjunt mesurable de formes materials en una àrea geogràfica determinada, una representació d'aquestes formes en mitjans variats com són els quadres, els textos, les fotografies o les representacions teatrals fins arribar a convertir en els espais desitjats, recordats i somàtics de la imaginació i els sentits. L'evolució complexa i controvertida del paisatge en el marc de la geografia del segle XX i les seves complexes relacions amb conceptes com el lloc, la regió o l'àrea han estat ben documentats. Si considerem la Geografia com una disciplina.</p>

Una vegada definit quin serà el mètode per analitzar el coneixement que s'adquireix sobre paisatge durant l'etapa de primària i definides les variables que ens faran saber quins paràmetres dels anteriors indicats es repeteixen més, anirem a concloure aquest estudi barrejant el resultat de la lectura de les proves i dels coneixements i interpretació dels llibres de primària, per tant sabrem que els coneixements que tenen els alumnes sobre paisatges, es deuran sobretot a que a primària els llibres i els seus continguts, van dirigits a un tipus de coneixement i no a un altre, sempre atenent al currículum i a les seves indicacions.

Variable	Recompte de les proves	Total d'alumnes
1. Paisatge ve definit per el propi individu que observa el territori, interpreta de manera lliure el que hi ha al seu voltant segons la seva percepció individual i experiències (Abstracció)	6,13,48,68,88,101,105,113.114,124,136,138,144,147,149,151,152,153,154,166	20
2. Classificació dels paisatge segons la seva funcionalitat: paisatges naturals, paisatges rurals, paisatges urbans i diferenciació de característiques.	1,2,3,4,7,10,12,14,15,17,19,20,21,23,24,26,33,34,36,37,39,41,42,43,44,46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58,59,60,61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,72,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108,110,111,112,114,115,116,117,118,119,120,121,122,123,124,125,126,127,128,129,130.131,132,133,134,135,136,137,138,139,141,142,143,144,145,146,147,148,149,150,151,152,153,154,155,156,157,158,159,160,161,162,163,164,165,166,167,168,169,170,	149
3. Aproximacions al paisatge des de la Visió artística.	5,9,50,55,105,136,149	7
4. Diferència entre "medi" i "paisatge"	11,18,40,51,52,57,61.90,108,109,112,114,122,130,150,161	16

5.El paisatge natural és una construcció simbòlica i històrica. L'espai salvatge no existeix a l'espai humanitzat.	28,29,31,55,56,64,90,114,124,154	10
6. El paisatge geogràfic amb el sentit de la vista: Com a concepte organitzatiu i analític.	8,9,17,22,25,27,30,32,35,38,45,48,49,50,51,53,55,64,66,71,79,81,93,95,102,103,105,110,111,113,114,118,135,136,140,143,144,147,151,152,153,154	42

6. Conclusions.

Després de realitzar la lectura i la classificació de les proves, podem comprovar els següents resultats, trobem que majoritàriament els alumnes defineixen el paisatge segons la seva funcionalitat: paisatges naturals, paisatges rurals, paisatges urbans i diferenciació de característiques. En segon lloc podem veure que molts d'ells associen el paisatge amb el sentit de la vista o el que es pot veure en un lloc, en tercer lloc comprovem que alguns ben pocs només vint dels cent setanta alumnes defineixen el paisatge com una abstracció, el paisatge ve definit per el propi individu que observa el territori, interpreta de manera lliure el que hi ha al seu voltant segons la seva percepció individual i experiències. En menor mesura veiem que molts pocs alumnes poden veure que el paisatge es pot definir com el paisatge des de la Visió artística, o bé diferència entre “medi” i “paisatge” o bé, paisatge natural és una construcció simbòlica i històrica. L'espai salvatge no existeix a l'espai humanitzat.

Per tant podem veure com la majoria dels alumnes defineixen el paisatge segons la seva funcionalitat, paisatges naturals, paisatges rurals, paisatges urbans i diferenciació de característiques, per això podem relacionar directament la manera de definir-ho amb la manera d'explicar i enfocar el currículum i per tant els llibres de text analitzats anteriorment.

Els alumnes defineixen paisatge a partir de les seves característiques i dels elements que en formen part, com per exemple si parlem d'un paisatge natural amb els rius, vessant fluvials, aigües marines, llacs, pantans, aigües subterrànies, climes oceànic, subtropical i de muntanya els climes propis de cada regió, relleus, els éssers vius que en formen part tant plantes com animals, entre moltes altres coses més.

També trobem que saben definir paisatge urbà, amb els elements que hi trobem, com ara parts

d'un habitatge, d'un carrer, o ciutat, monuments històrics, la població i interpretació de la quantitat de població que hi ha. També podran xerrar del tipus de construcció que es feien a es Illes Balears en la prehistòria i sabran situar en l'espai temporal els diferents successos que han ocorregut en la història per això interpretam que podrien definir paisatge històric i aquest és l'objectiu implícit es suposa. També trobem que poden definir paisatge agrícola. Els sectors on podem treballar, sector primari, secundari i terciari, inclús podran definir alguns sistemes de conrear la terra i com sembrar que hauran anat treballant a l'hort ecològic de l'escola, per tant tindran unes nocions bàsiques sobre el tipus de cultiu, ecològic, extensiu etcètera.

Podem dir que els alumnes durant l'educació primària adquireixen els coneixements bàsics per poder definir tots aquests aspectes que serveixen per definir el paisatge i de quin tipus de paisatge estam parlant i conèixer i distingir perfectament els elements que conformen cada element del paisatge, però hem de dir que la poca continuïtat que té l'assignatura de geografia en el currículum de secundària fa que tots aquests conceptes es puguin definir de manera molt vaga i amb pocs recursos alhora de parlar-ne d'ells. Destacar que així com hem dit abans, el concepte de paisatge hauria de ser la finalitat en si mateix de l'aprenentatge de l'assignatura de coneixement del medi en l'educació primària, per tal de fomentar unes aptituds de respecte cap el medi on vivim, tenint consciència d'on vivim i de la importància d'adquirir aptituds de respecte i tolerància, de la diversitat cap a tots els éssers que en formem part i la necessitat de cuidar el medi on vivim.

7. Annexes. (còpia d'exàmens)

1. La meua opinió sobre que és el paisatge. És un ecosistema on la vida vegetal i la vida animal hi són presents, ja que sense ells la vida humana no podria existir, nosaltres depenem d'ells per sobreviure. Per exemple a Mallorca el nostre paisatge que tenim i molt important és la serra de tramuntana que hi tenim un gran varietat de vegetació i una bona vida animal, que fins i tot alguns que estan en perill d'extinció. Per culpa de la humanitat, per tant per poder gaudir d'un paisatge és necessari cuidar-lo així com cal. Però també podem parlar del paisatge marítim que si no ho cuidam els fons marí i les zones costaneres, acabaran perdent. El paisatge, vegetació, animals, ecosistema, serra de tramuntana paisatge de les illes balears

2. Per jo el paisatge és un conjunt d'elements i geografia i natural que formen un espai concret. Dins aquests elements podem trobar elements humans com podrien ser la construcció i destrucció en molt de casos de certs elements naturals que modifiquen el paisatge. Com a

elements on l'ésser humà no té res a veure podem trobar tots el que fa referència a formacions naturals i vegetació. Podem veure i entendre que el paisatge és una cosa que de per si ja existeix però també pot ser creada encara que amb mota falta de criteri, ja que sempre que s'intenta crear un paisatge per l'home aquest tendeix a la seva destrucció, ja que sembla que els elements naturals causen molèstia a la societat actual que viu envoltada de paisatges urbans, produïda a cop de ciment. Que també es pot considerar paisatge, però baix el meu criteri un paisatge ha de ser una cosa natural no creada per l'home, i sobretot si es destrueix alguna cosa natural, boscos, muntanyes, mar.

3. Per a mi paisatge és el conjunt d'elements característics i representatius que formen part d'una àrea o lloc concret. Depenent de la composició i característiques dels elements podem diferenciar distints tipus de paisatges. Per exemple un paisatge de muntanya, en el qual hi trobam relleus, muntanyosos, desnivells i una vegetació característica segons les condicions climàtiques.

4. El paisatge és un relleu, que pot ser vegetal o estar habitat. És qualsevol lloc que els humans veim. Pot haver paisatges urbans, que són aquells on hi ha la majoria de la població i civilització. El paisatge rústic, que és aquell que normalment es troba a les afores del paisatge urbà és aquell on hi habita una minoria de la civilització. També pot haver els paisatges vegetals, que són aquells on predomina més la vegetació. Per altra banda trobam el paisatge estel·lar, que són paisatges de l'espai.

5. En primer lloc, per jo un paisatge és la imatge d'un lloc observat des de un punt llunyà. També té relació amb l'harmonia que tenen els elements d'aquest paisatge entre ells. A més també cal tenir en compte la conservació del paisatge, es a dir, de l'entorn natural. Per altra banda, es pot parlar de diferents tipus de paisatges depenent del clima de la zona, la urbanització, la vegetació, exemple: el paisatge de la serra de tramuntana.

6. El concepte paisatge és molt abstracte, ja que segons a qui facis la pregunta et respondrà d'una manera diferent, dependrà si li fas a un fotògraf, a un pintor. A un geògraf, a un mestre. El paisatge des de un punt de vista d'un geògraf, pens jo que deu considerar-lo com un objecte d'estudi. El paisatge es deu considerar com un espai delimitat on compleix unes característiques similars. L'objecte d'estudi seria conèixer aquestes característiques que el formen, per exemple conèixer els habitants, quin tipus de vegetació predomina, els tipus de roques i minerals hi ha, el clima i altres coses importants que fan que el paisatge així com és.

7. Paisatge és qualsevol part de la terra que visionam i té una sèrie de trets característics i representatius. Existeix un paisatge natural, el qual seria un exemple clar quan vas conduint i veus muntanyes nevades plenes d'arbres, garriga, etcètera. Per altra banda hi ha el paisatge urbà, per exemple és quan estàs a la part baixa d'un poble i mires el castell envoltat de cases amb un fons de cel clar i solejat. Etcètera.

8. Jo entenc com a paisatge l'escena p el tros del món que es pot veure. Es a dir si cóc al mig del camp puc dir que davant tenc un paisatge natural o rural, ei em trob al mig d'una ciutat puc dir que el que veig és un paisatge urbà. Sovint tendim a pensar que els paisatges només són com els primers quadres romàntics, que plasmaren muntanyes, rius, el que volia ser un paisatge idíl·lic. Cal tenir present que els edificis i cotxes d'una ciutat també formen part del paisatge diferent, però un paisatge al cap i a la fi.

9. Es el conjunto de todo elemento que abarcamos con el campo visual, descripción dl territorio, suelo, vegetación, poblado y despoblado, características del día y clima como soleado, nublado, lluvioso. Dependiendo del lugar, el paisaje será diferente. Ha estado más ligado a la naturaleza, por la gran representación de cuadros paisajistas de después de la revolución industrial. Se puede plasmar de forma, fotográfica, pintura, video, en peona disfrutando del mismo.

10. Un paisaje es un espacio caracterizado por unos elementos en concreto y situados en una determinada zona. Los paisajes no son todos iguales ya que varían según los elementos que contiene, por ejemplo el clima o la vegetación. Por ejemplo podemos diferenciar dos tipos de paisaje, el urbano y el paisaje rural. Un paisaje urbano está caracterizado por la presencia de edificios, carreteras y las nuevas tecnologías. Por otro lado el paisaje rural será más natural donde predominará todo tipo de vegetación; árboles, flores. Arbustos. También podríamos encontrar animales y plantaciones.

11. Per jo el concepte de paisatge engloba les diferents característiques d'un territori, fent així que hi hagi diferents tipus d'aquests ho classifica. Per exemple un paisatge sec serà un territori que hi plou poc hi hagi una escassa vegetació etcètera. Amb una sèrie de característiques que el determinin tant de flora com de fauna.

12. El terme paisatge e considero com aquella part del territori on el podem trobar amb entorns

naturals. Habitualment l'associem amb una visió d'una zona des d'una perspectiva concreta. Un exemple seria el paisatge de la foradada situat al terme de Deià. Un altre exemple és el paisatge de la serra de tramuntana o una posta de sol.

13. Para mi el concepto paisaje es difícil de definir, ya que veo este concepto de forma subjetiva, es decir cada persona según sus preferencias o gustos, entenderá como paisaje una cosa u otra. Hay que remarcar que el paisaje dentro de las preferencias de cada uno está en el exterior, al aire libre los diferentes tipos de paisaje que encuentro que hay son: paisaje de montaña, paisaje de playa, paisaje urbano, paisaje nocturno (estrella, luna). El paisaje es algo que nos llama la atención, que podemos observar durante un tiempo no establecido, con naturaleza o no, fauna, edificios, etc.. el paisaje que se me viene a la cabeza nada más iniciar esta redacción ha sido la playa de Aucanada.

14. Des de el meu punt de vista la paraula paisatge es refereix a les diferents zones que es poden trobar, ara em basaré al cas de Mallorca i els diferents tipus de paisatges que podem trobar a l'illa. Hi ha dos tipus significatius de paisatges; paisatges urbans i són els que es troben al centre de la ciutat seria un paisatge urbà veure un edifici una carretera amb un embossament. Per altra part trobam els paisatges rurals que són aquests llocs on viu menys gent apartada del centre incloent a pobles petits on la gent viu a les afores. Als paisatges rurals es troben camps per sembrar la collita, animals que serveixen als ramaders per sobreviure i tenen petits negocis dels quals encara ara viuen.

15. Un paisaje es un conjunto de elementos que podemos encontrar en el medio, ya sea natural o creado. Podemos encontrar paisajes rurales, en los que tendríamos elementos que están directamente en nuestro entorno como podría ser una playa, una montaña, un prado, una puesta de sol. Aunque un paisaje también podría ser urbano, como las vistas desde un edificio.

16. El paisatge és un entorn natural o urbanístic on es situa en un determinat relleu de la terra. Depenent del relleu s'hi podrà veure diferents entorns com muntanyes, mars, ciutats, deserts, camps... cada un d'aquests entorns diferents, depenent de la zona geogràfica on es trobi hi haurà un clima o un altre. Hi ha diferents climes com ara el mediterrani, el desèrtic. Cada paisatge té una sèrie de característiques que els distingeix un dels altres.

17. Cualquier entorno visible, no tiene porque ser una montaña con un río, pueden ser muchas cosas más, están los paisajes urbanos, estelares, lunares, marítimos, subterráneos, llamamos

paisaje a un conjunto de cosas y objetos tanto inanimados como animados, ahí es cuando se diferencia de un retrato personal de un lugar concreto una casa, un jardín. Los paisajes no solo son fotografías se pueden representar en más formatos y lógicamente se puede disfrutar en una realidad. También se puede observar los diferentes paisajes en diferentes puntos de vistas (vertical, horizontal). Ejemplos de paisajes; una vista desde un piso muestra un paisaje urbano de una ciudad, un valle, desde cualquier montaña.

El paisaje podría definir-se como el conjunto de elementos o características que definen un territorio, un lugar, el cual no tiene que estar en la misma zona física. Por ejemplo puede haber un mismo paisaje mediterráneo en dos zonas diferentes, como pueden ser Valencia y Mallorca, las características que presentan sus bosques por ejemplo son los mismos debidos al clima. Así podríamos decir que hay distintos paisajes según las distintas zonas climáticas sin olvidar que también existe el paisaje urbano y otras pueden venir definidos por la morfología de las rocas, por la vegetación.

18. Un paisatge és tot aquell conjunt format per éssers vius. Entre els quals tenim diversos grups. Per un banda tenim la vegetació que segons les característiques del paisatge serà d'una manera o de l'altre. Per exemple, a Mallorca és molt habitual trobar pins, els quals tapen gran part dels paisatges mallorquí, com exemple significatiu tenim la serra de Tramuntana que és plena de tot tipus de vegetació. Per altra banda tenim la fauna, els animals, que s'adaptaran al paisatge segons les seves característiques tot dependrà del clima, supervivència, localització. Per últim tenim la flora que junt amb la vegetació formen estructures vitals per la fauna que conviu amb ella. Tots tres conceptes formen el concepte global de paisatge.

19. Un paisatge és una extensió del territori que té característiques concretes, formades per elements propis que el defineixen. Aquests elements varien segons els tipus de paisatge, formant diferents tipologies paisatgístiques dins un mateix territori segons la zona en concret en que es trobin. D'aquesta manera un paisatge urbà tindrà característiques pròpies de la geografia humana que fan referència a aquest model concret, edificacions, vegetació etc.. un paisatge rural, per exemple tindrà característiques pròpies de la geografia humana també específiques i diferenciades, camps de cultiu, vegetació específica.

20. Paisatge és un concepte molt ampli, ja que entenc com a paisatge; la natura i paisatge humà. El paisatge natural seria tot allò que existeix de manera natural, es a dir que ha creat la naturalesa fora la necessitat de les persones, ex; animals, flora, terra, muntanyes, mar. Per altra

part el paisatge humà seria tot allò que l'ésser humà ha creat de manera artificial ex; carreteres, edificis, ponts. Tot i així podem definir el paisatge a partir dels dos tipus de paisatge que existeix, ja que tots dos es complementen i s'interrelacionen. Aleshores podríem dir que paisatge és tot allò que la naturalesa i la humanitat ha creat i comparteixen un mateix espai en el qual és vital la convivència i el respecte per la vida de tot els éssers vius.

21. Es el conjunt visual d'elements que formen una zona determinada. Pot ser natural, com per exemple la imatge d'un camp, d'un bosc de muntanya d'un riu etc... també pot ser la imatge d'una ciutat i dels seus elements, edificis, cotxes, cases, etcètera.

Conjunt de la superfície de la terra format per elements propis de cada zona. Hi ha varis tipus de paisatges, urbà, marítim, del camp, els elements que formen cada paisatge poden contenir elements comuns o ben diferents. Ex; paisatge urbà, conté cases, edifici, cotxes, semàfors, comerços. Paisatges marítim, pot estar compost d'una platja, on el mar és un element fonamental, amb barques, la costa gavines. Paisatge de camp, pot estar format per més vegetació que cap altre tipus de paisatge, amb més fauna, terres cultivades alguna casa, són espais oberts.

22. Es un espai que es troba a ala terra en la qual es poden trobar tot tipus d'elements que ho identifiquen. Per exemple dins un paisatge hi podem trobar arbres, tot tipus de vegetació, com també animals, humans, tot i que aquests elements varien segons quin paisatge ens trobem. Per exemple dins un paisatge desèrtic no ens trobarem quasi arbres i trobarem animals que no es tronem en altres llocs com ara la selva amazones podem dir així que el paisatge es caracteritza per ser un espai tant enriquidor molta vegetació, animals, etc... com poc enriquidor tot segons el territori on es troba.

23. El paisatge és la imatge d'un terreny que pot ser poblat o no poblat, la qual ens mostra les seves característiques i pot ser perifèric (vist de de d'alt) o oblic (vist de manera que es vegi la línia de l'horitzó) un paisatge de muntanya per exemple ens podria mostrar les característiques de la vegetació, el tipus de roca etcètera. Llavors, un paisatge d'una ciutat que ens indicaria que està poblat del qual podríem extreure característiques seves: taxa de natalitat, de mortalitat, etcètera, a partir del paisatge de muntanya també en podríem extreure el tipus de clima al qual pertany el paisatge.

24. El paisatge és el resultat de la combinació del relleu, les condicions climàtiques, els aspectes físics i l'acció humana. El qual consta d'unes característiques diferencials. D'aquesta

característiques podem extreure diferents tipus de paisatges, paisatge marítim, condicionat per l'acció de la mar. Paisatge d'interior que no rep la influència ni les accions medi ambientals marítimes és més sec.. paisatge polar; influenciat pel clima de les baixes temperatures que presenta.

25. En la meua opinió el paisatge és un conjunt d'elements d'origen naturals o humans, que podem veure a partir d'un cop d'ull. En un paisatge podem veure diferents tipus d'elements com ara la vegetació on hi podem observar plantes de diferents tipus, arbres i altres elements naturals com ara torrents, rius muntanyes, serralades, i també podem veure altres elements realitzats per l'home, ciutats, pots. Trobam diferents exemples de paisatges, la vista d'una ciutat des de un cim d'una muntanya, una platja.

26. Es aquell lloc format principalment per conreus i vegetació en quant a vegetació, ens podem referir a garriga, alzina etcètera. Dintre dels conreus, entrarien més en quant als camps, les terres, els tipus de sedimentació. Per tan, dintre del concepte paisatge, seria tot allò que engloba la paraula terra o terreny més pròpiament dit, cultiu, regadiu, sediments i lo que englobaria la paraula flora pins, arbres,alzines,arbres de fruit com les oliveres, cireres. En conclusió, paisatge és aquell que està o es troba format per aquestes dues paraules, flora i fauna. No oblidar que dintre del concepte de terra també trobam les cadenes muntanyoses com hi poden ser les serralades i que són les que delimiten un paisatge.

27. El paisaje de un lugar determinado es el conjunto de características que la describen. Así pués el paisaje estaría influenciado por; relieve que podría ser terrestre, continental, litoral, montaña o marítimo. Clima precipitaciones, vientos. Flora y la fauna. Características topográfica , espacio urbano, rural, agrícola, forestal. Los paisajes de un territorio pueden ser muy diversos y no son estancos, viendose modificada por los factores como el clima, la acción del hambre etc.

28. El paisatge es podria definir com allò que podem observar a la naturalesa des de una perspectiva llunyana, es a dir des del que tenim més aprop fins a arribar a l'horitzó. Alguns exemples de paisatge poden ser els paisatges de muntanyes, paisatge assolat, paisatges de bosc. N ells podem observar molts aspectes que la geografia com a ciències estudia, així com la vegetació, els accidents geogràfics, les aigües que es troben en la zona.

29. Entenc per paisatge el conjunt d'elements i característiques que conté un punt geogràfic.

Segons el clima, la població, la vegetació. La situació en la que es trobi enmig d'un continent, devora la mar, dins la mar, entre altres múltiples factors, aquest va canviant. El paisatge està viu, constantment, segons l'hora, el temps o el moment històric, aquest canvia. Com he dit abans n'hi ha molts de paisatges. Pot haver paisatge de muntanya, marí, urbà, agrari. No és el mateix a la sortida del sol que al vespre ni quan cauen precipitacions o neu o hi ha sequia aquest punt depèn molt del clima i l'estació de l'any en que es trobi el punt geogràfic que s'observa.

30. El paisatge és tot allò relacionat amb la geografia que podem veure a simple vista, es a dir des del més petit conjunt, com un alzinar, amb els diferents animals que hi conviuen, i tots els elements que hi interaccionen dintre, fins a un conjunt més complex, com podria ser la serra de tramuntana, on podem trobar el conjunt de serres, els seus pujols, els torrents, les valls, la seva diferent fauna, el seu relleu. Els diferents sòls, tipus de roca, vegetació, etcètera. també podem diferenciar entre un paisatge natural, on tot el que podem veure, es fruit de la naturalesa, on l'home no ha modificat i ha anat evolucionant amb el pas del temps. Per altra banda podem trobar un paisatge artificial, on l'home ha fet presència i l'ha modificat. Alguns exemples de paisatge podrien ser la serra de tramuntana, la posta de sol, una platja, les estrelles, un poble etc... així podem trobar diferents paisatges com paisatge vegetatiu, urbà climàtic, de relleu.

31. Podem dir que paisatge és el conjunt d'elements els quals s'encarrega d'estudiar la geografia física. Aquest concepte pot ser concebut com l'entorn que ens envolta, sòl, vegetació, hidrografia. Els sòls varien depenent del lloc geogràfic en que l'analitzem. No trobarem el mateix tipus de sòl en una zona litoral que en l'interior. El procés de sedimentació que sofreixen els sòls influeix d'una manera decisiva en la seva composició. Aquest procés a més a través del seu estudi, ens dona important informació sobre la formació del relleu. La vegetació, en relació al relleu, pot contribuir a la seva conservació, exercint la funció de les marjades actuals: la funció de contenció. La vegetació es veu influïda pel clima i les condicions de relleu, entre d'altres factors. Els dos factors esmentats, condicionen l'existència d'un o un altre tipus de vegetació, la qual podrà suportar un determinat clima. La part rural de la península ibèrica, és una zona on hi abunda vegetació. Així doncs el clima precipitacions, temperatures, humanitat, dona peu a la presència d'unes certes plantes o arbres, però també dona peu a una hidrografia abundant o escassa. En una zona de pluges abundants i freqüents la possibilitat d'existència de llacs, rius i torrents augmenta. Un exemple seria la serra de tramuntana on podríem trobar embassaments Gorg blau i torrent de parells.

32. El paisaje está compuesto por diversos sistemas geográficos entre ellos existen diversas vegetaciones terrestres y marinas que podemos apreciar y siendo necesario para la supervivencia terrestre. En el paisaje podemos apreciar una diversidad biológica, compuesta por personas, animales, vegetación, péptiles, insectos y aves, existiendo diversidad de especies entre ellas. La tierra está compuesta por placas terrestres y marinas esta es la razón por sus diferentes formas y composición. Los distintos colores existentes cuando visualizamos el paisaje es a causa de los reflejos producidos entre ellos. Existen estudios y métodos para reproducir e identificar unos paisajes de otros, dependiendo de la zona dónde nos situamos, como por ejemplo mapas topográficos en muchas ocasiones son reproducidos a través de fotografías o pinturas e utilizados para diversos estudios e investigaciones.

33. El paisatge són tot els elements que conformen la visió d'un lloc concret de la terra. Són molts els elements que poden haver influït dins la conformació d'aquest paisatge entre els podem trobar, clima, altitud, latitud, intervenció de l'home, presència o no d'aigua. D'aquesta manera podem trobar el paisatge litoral paisatge d'alta muntanya, paisatge desèrtic etcètera.

34. És un lloc poblat majoritàriament d'arbres i algunes espècies vegetals que segons l'època de l'any i l'estació en la qual es trobi varia el seu color, les seves fulles. Per exemple, en els mesos primaverals els arbres solen estar plens de color i també neixen les flors, fruit d'aquests arbres. Una altra variable que té a veure amb el paisatge és la localització es a dir segons estigui situat el paisatge pot tenir arbres o no com és el cas del desert de les illes canàries on nomé hi trobaríem dunes d'arena. Un altre exemple en seria Galícia on les precipitacions seran mes baixes i hi haurà un clima més humit. Per tant podem concloure dient que el paisatge és la visió vegetal o no de distintes espècies situades en diferents llocs i això fa que tinguin característiques que els fan únics entre ells com el paisatge muntanyós tot envoltat d'arbres que camuflen les diverses muntanyes.

35. Es un espai geogràfic determinat on formen part una sèrie d'elements integrats dins aquest pot constar de materials naturals com arena, aigua, roca, i d'altres que també formen part de la natura i del seu ambient com la flora on trobam infinits tipus de vegetació, plantes, flors i la fauna amb els seus animals, cada paisatge està influenciat. Per la zona en la qual es troba ja que dependent dels punts on es trobi aquests paisatges del món tindran un tipus de flora, fauna, sòl, temperatura. Les temperatures també són molt importants i influencien molt aquests elements.

36. Podem dir en primer lloc que el paisatge té uns factors que es modelen. Aquests factors són

segons la meua visió els naturals i els humans, per exemple en un paisatge pot créixer un arbre nou, això ja està implicant un canvi natural. Per altra banda un home pot construir en un paisatge una casa per viure per tant això ja és un canvi provocat pels humans en el paisatge. En segon lloc i tenint en compte el comentari anterior podem dir que en el paisatge podem trobar elements vius, biòtic. Elements no vius i elements humans. Parlant sobre elements naturals podem dir que és possible trobar animals, arbres, flors vegetació. Aquest seria un exemple de paisatge, el paisatge natural. Per altra banda podem dir que és possible trobar cases, parcs i aquests seria un exemple de paisatge no natural, i per finalitzar podem dir que podem trobar també paisatge humà, on destaca una persona davant de qualsevol cosa. El paisatge ens pot mostrar el medi en el qual ens trobam i també ens pot donar benestar.

37. És un lloc que es pot situar a qualsevol banda, formant els elements que integren el seu espai ja siguin elements naturals o creats per l'acció humana. La concepció que tenim de paisatge és una imatge que mostra de manera més gran o petita, doncs aquest lloc. La característica principal del paisatge són els diferents elements que veim que el formen, ja que depenent d'aquest o d'altres aspectes direm que és un tipus de paisatge o un altre. De paisatges n'hi ha tants com llocs en el món i bàsicament per determinar de quin paisatge estam parant el que es fa és observar la seva geografia. Si en un paisatge observam una gran quantitat d'edificis gratacels establiments carrers mitjans de transport etc... direm que és un paisatge urbà. però si en canvi observam un clima sec pla, fora protuberàncies i ens fixam amb la seva vegetació i forma i veiem un cactus i va serp direm que és un paisatge desèrtic. En un paisatge tropical ens podríem fixar en un clima humit una vegetació frondosa, una salt d'aigua, un riu.

38. El paisatge són les característiques físiques que té la terra. Cada lloc presenta un paisatge distint de altres. Això és gràcies a les diferències que podem trobar de clima, de relleu de la composició del sòl, els elements que conformen el paisatge etc.. també pot afectar els possibles canvis que ha fet l'ésser humà dins ell. Exemples, el paisatge és característic per les temperatures baixes. Això fa que les precipitacions sigui amb forma de neu. Provoca que la flora i la fauna siguin resistents a aquest fred. En canvi al desert es just el contrari on les temperatures durant el dia siguin molt altes provoca el poc creixement de la vegetació entre altres coses.

39. És un àrea on hi conviuen i on hi existeixen elements creats per la natura i elements elaborats per l'ésser humà per tant el paisatge és un lloc en el qual es pot observar la natura i

allò artificial. D'aquesta manera e pot dir que hi ha diversos tipus de paisatges cada un dels quals presenta característiques definitòries d'ell mateix. Així podem classificar el paisatge com a urbà, rural, agrari, lunar i estellar etc.. e paisatge urbà es refereix a una imatge que representa tot allò creat per l'home respecte al lloc de viure. En aquest paisatge hi podem trobar cases edificis, carrers, botigues. El paisatge rural, es refereix gairebé al mateix que l'anterior però amb elements rurals com ara cases tradicionals. El paisatge agrari, es refereix a la imatge que representa el món agrari collites, camps.

40. Mols de nosaltres creiem saber perfectament el que és paisatge, però e dia que em fan fer una redacció amb aquesta temàtica quedem en blanc. Què és el paisatge? Molts direm que el que veim, les formes del relleu de la terra que tenim davant els ulls, es a dir per exemple anam d'excursió al Teix, quin tipus de paisatge tenim davant? doncs muntanya, poca vegetació degut a l'altitud etc.. un paisatge de muntanya. Però si resulta que anam al centre de Mallorca a Sencelles a Sineu el paisatge és completament diferent és pla sense gaires elevacions amb camps de conreu i uns colors molt diferents del que trobaríem enmig d'una garriga o a la vorera de la mar. Però els paisatges no només es centren en la natura també tenim el paisatge urbà, Palma, edificis, negocis, cotxes, tot això en forma part del paisatge, depèn de la zona on te trobis canvia.

41. És tot allò que ens envolta ja sigui natural, artificial, sempre que estigui a l'exterior. El paisatge natural, caracteritzat per la natura, plantes, arbres, la mar, roques, muntanyes, badies. El paisatge artificial es caracteritza per ser tot allò que ha creat l'home, es a dir són les vistes on intervenen elements com edificis, carreteres, ponts. Per altra banda també ens podem trobar amb paisatges que combinen els dos medis el natural i l'artificial, com per exemple la imatge panoràmica d'un poble envoltat de natura. Cal destacar com element repetitiu els dos tipus de paisatge el cel, ja que com hem dit anteriorment el paisatge és fonamenta en la idea de que es localitza a l'exterior. Ex; paisatge de muntanya, rural, animal

42. És l'ambient que està compost per una serie de components, ja siguin vegetals, animals, persones, coses, etc... es a dir un espai geogràfic determinat, en el qual formen part una sèrie d'elements o components que anteriorment he mencionat pot haver molts diversos i diferents paisatges, ja que cada un pot varia segons els elements. Per exemple pot haver un paisatge més mediterrani ja que le clima que hi ha és distint als altres, i es pot trobar a la zona del mar mediterrani, també hi ha un altre tipus de paisatge com és el paisatge continental, que es trobaria a al zona central de la península i on podem trobar un tipus de clima i vegetació

diferent de la resta. Respecte a Mallorca podem trobar paisatges molts bonics com el Toro, Son verí etc...

43. És tot allò que és observable, a més està format per una gran vegetació, pobles, coses, animals, entre altres. En tots els municipis i països trobem paisatges. Aquests poden variar depenent de la localització i el clima. Ja que per exemple el paisatge d'un clima desèrtic pot ser format només per arena. Per una altra part el paisatge té un paper molt important en el turisme, ja que molts d'estrangers els crida l'atenció altres tipus de vistes i llocs que no siguin pròpies del seu país. És important dir que el paisatge, la majoria de està format per un sol element, és àrid que només crida l'atenció un aspecte observable determina com per exemple desèrtic.

44. El paisatge és un conjunt d'elements relacionat entre ells que contenen una sèrie de característiques pròpies de la zona. Els paisatges contenen elements com la flora i la fauna característica d'aquell país i concretament d'aquella zona. Tant la flora com la fauna que conviuen a a aquella zona han desenvolupat una sèrie de característiques per sobreviure al clima de la zona. Ex: clima mediterrani el qual compta amb una vegetació característica de la mediterrània per exemple l'alga posidònia la qual sinó vaig errada comença a estar amb perill d'extinció i amb uns animals aquàtics també propis del clima, com la tintorera. Un altre tipus de clima seria el que fa referència a països tropicals on podem trobar la selva a la qual trobam milers d'espècies tant animals com vegetals exòtiques que tenen unes característiques adaptades al clima. Alguns dels animals que hi podem trobar característics de la zona són les mones, els goril·les, i a més hi trobem una vegetació densa on hi predominen els arbres alts.

45. Es caracteritza per la seva flora i la seva fauna. Trobem dins del paisatge les diferents vegetacions típiques de cada lloc es a dir un paisatge de muntanya serà pròpiament caracteritzat en les seves muntanyes, vells, els arbres i les seves valls i la seva típica vegetació. També podem trobar el paisatge de mar, que es pot dividir en dues parts d'arena o de roca, dins aquest paisatge solem trobar una fauna generalment aquàtica. Després hi ha el paisatge desèrtic que e caracteritza per les seves dunes i la quantitat impressionant d'arena que hi ha l'urbà on es concentra la majoria de la població i la construcció també sol haver vegetació, però no és la pròpia d'allà. A Mallorca trobem el paisatge de muntanya i el de mar ja que a causa de no haver-hi zona desèrtica no tenim paisatge desèrtic es característic d'aquests dos paisatges anterior el ferreret la Calobra o l'olivera.

46. Com la imatge viva. Una imatge que depenent del moment podria ser natural o artificial,

transformació de la natura a causa de l'home. Amb el paisatge podríem veure el més característic d'un territori. Un exemple de paisatge natural seria la serra de tramuntana i un exemple de paisatge artificial podria ser la platja de palma.

47. Es la extensió de territori que està dins el camp visual de les persones. Podem dir que el paisatge és la visualització d'un gran terreny observable pels humans. Exemples paisatge natural sa talaia freda, mirador de s'ermita de Betlem, paisatge industrial, ciutats palma així podem diferenciar paisatges naturals i paisatges on l'home ha intervingut.

48. És una imatge, ja sigui directament o a través de fotografia d'alguns fenòmens natural com poden ser les muntanyes. Quan observes aquests llocs o hàbitats de vegetació, com els boscos o roques com les muntanyes on hi conviuen la vegetació i els animals, un paisatge de costa on veus la mar, la platja, o inclús també si les veus amb posta de sol que els fa més bonics podem veure paisatges creats pels humans com podem ser les grans construccions, les ciutats o la mescla dels dos un castell dalt d'un cim.

49. És el conjunt d'aspectes naturals o creats per la naturalesa que permeten la creació d'una imatge mitjançant la promoció de les muntanyes o vegetació aquesta formació s'ha realitzat mitjançant fenòmens naturals així a partit de l'erosió de les roques o el tipus de roca podem identificar si es tracta d'una roca. A més el paisatge és el lloc on l'ésser humà pot contemplar i que per tant li permet gaudir de la naturalesa,. Un exemple seria el paisatge de muntanya que podem trobar a la serra de tramuntana o la vegetació que trobam als diferents llocs de Mallorca. El paisatge el podríem definir com una zona ja sigui vegetal, urbanística, rociosa que sol tenir una gran extensió. Quan observam un paisatge solem veure o poder imaginar l'horitzó. Hi ha molts de tipus de paisatges per exemple dins el paisatge vegetal mateix podríem troba llocs molt diferents com el paisatge d'una sabana, una selva, un camp d'ametllers i fins i tot un camp de roselles, on a alguns hi ha molta vegetació d'altres gairebé no en té i això fa que sigui difícil o almenys pels inexperts, definir paisatge per altra banda podem dir que gairebé sempre allà on mirem hi haurà paisatge , d'un tipus o un altre, però sempre formarà part d'un paisatge més petit o més gros. Un paisatge estarà format per distints elements per exemple un paisatge pot ser com abans he dit un camp d'ametllers, però també pot ser una platja on podem observar la mar, arena, vegetació i el cel. Una cosa característica dels paisatges és que les persones no solen aparèixer i si apareixen no en són protagonistes.

50. Es un conjunt d'elements geogràfics que es poden percebre a simple vista. N'hi ha de

diferents tipus, el paisatge pot ser muntanyós i per tant els elements seran, muntanyes, puig etc... que poden tenir característiques diferents, paisatges de costa quan s'està prop de la mar, paisatge vegetal si s'està a un bosc que hi ha arbres i plantes, flors etc... paisatge urbà en zones edificades com els pobles o ciutats, paisatge rural en zones no urbanes on podem trobar per exemple els camps de cultiu. Llavors podem trobar paisatge que reuli elements dels diferents tipus de paisatge si per exemple s'observa el paisatge del port de Sóller es poden observar elements urbans de l'edificació. Elements de costa a les platges, elements del paisatge muntanyós ja que es troba a la serra de tramuntana i de vegetal per que les muntanyes tenen bastanta vegetació.

51. El paisatge s'entén com tot allò que envolta respecte la geografia, esta format per tot el relleu, vegetació i clima. Segons el lloc el clima i l'estació de l'any trobam diferents tipus de paisatges. Per ex; a Mallorca és més característic trobar per gran part de l'illa un paisatge on d'alguna manera es veu la mar. En canvi a la zona de Madrid trobam una zona on predomina les muntanyes. A més el clima també canvia el paisatge. Un exemple d'això seria la diferència entre la zona de Galícia i Mallorca on per exemple el clima a l'hivern es gairebé assolellat, amb algunes precipitacions i això mostra un tipus de paisatge. En canvi a Galícia trobam un paisatge on hi predomina sobretot les precipitacions i els núvols. Com he comentat abans també influeixen les estacions de l'any, ja que a la tardor hi predominen les pluges i canvis sobtats de temperatura, a l'hivern el fred i les pluges a la primavera el sol i alguna pluja i a l'estiu sol i la calor. Tot això fa que trobem diferents tipus de paisatges.

52. El paisatge es caracteritza per tenir vistes boniques o grans vistes d'un lloc, aquest lloc pot ser de molt tipus, un camp, el mar, una casa, una posta de sol, una ciutat vista de dalt. Aquests són alguns exemples del que nosaltres anomenem paisatge. Aquesta paraula normalment la utilitzam per referir-nos a fotografies, dibuixos o vistes reals a les quals consideram que tenen bon aspecte, encara que sempre el tenen, ja que un paisatge també pot ser la imatge d'un dia de turmenta en un camp. Per exemple existeixen molts tipus de paisatges una manera de diferenciar-los seria per exemple, depenent de l'estació de l'any que ens trobam de tal manera que existeixen paisatges d'hivern de primavera, d'estiu i de tardor. Una altra manera de diferenciar els paisatges podria ser referint-nos a la seu mida ja que es considera paisatge les vistes d'una ciutat i també les vistes d'una muntanya.

53. En tot el món hi ha molt de tipus de paisatge. Aquests poden ser paisatges desèrtics com els que podem trobar al Sàhara, i ha molt poques plantes i el que més abunda és la terra o també

l'arena. Hi ha paisatges on hi ha una abundant vegetació. Per exemple ho podem trobar a la serra de tramuntana de Mallorca. Hi ha moltes plantes i arbres de diferents tipus d'acord amb el clima de l'illa com de la zona on s'hi troben. Alguns dels arbres que hi podem trobar són alzine, garrofers. Ametllers, pins. En el paisatge també hi trobam diferents tipus d'animals els més comuns en la muntanya són les aus, aquestes també depenen del clima. El que més m'agrada del paisatge és en la primavera quan les plantes i els arbres floreixen i el camp està verd i colorit amb les flors. A la tardor i a l'hivern es quan el paisatge es queda fora color, ja que les fulles dels arbres cauen i moltes de les flors no floreixen. En definitiva en diverses zones hi ha diferents paisatges diferents els un dels altres.

54. El paisatge és un conjunt d'elements que formen una illa, una zona, un territori amb característiques físiques que es troben en un lloc i en un espai geogràfic. Hi ha paisatges marins, terrestres, aeris, on a cada un d'ells se'ns destaquen els elements més bàsics de la geografia. Per exemple, a un paisatge terrestre podem observar muntanyes, el seu relleu, una població etc.. mirant un paisatge aeri podem observar la climatologia d'aquell lloc, espai. I un paisatge marí podem observar rius, torrents, mars, oceans, etc...cada un d'aquests paisatges varia segons els factors físics i humans que influeixen un territori. Es a dir pot influir la zona geogràfica, el clima que es troba, l'habitatge, etc.. podem trobar paisatges naturals que venen donats per la natura o paisatges artificials que han passat per mans dels humans i ho han canviat o modificat. Un paisatge seria la serra de tramuntana, un poble, la mar una albufera etc.. cada paisatge disposa d'unes característiques peculiars de cada un d'ells.

55. En primer lloc podríem definir paisatge com aquella àrea o territori on trobam tot tipus d'elements naturals a més de tot allò que ha estat modificat per l'home. L'ésser humà, com ara ponts, carreteres, parets, ec.. formen part també del paisatge. Un cop definit el terme podem dir que trobam diferents tipus de paisatges. Trobam paisatges de muntanya, rural, urbans, agraris, naturals, per posar un exemple ens podem imaginar un paisatge de muntanya. En el qual trobam molts d'elements naturals muntanya, arbres, vegetació, però a més també inclou aquells elements que han estat humanitzats. D'entre aquests podríem posar com exemple un refugi de muntanya o els castells indicadors de les rutes que hi ha.

56. Quan parlem de paisatge ens podem referir a distints tipus d'aquest. Hi havia paisatge de muntanya, paisatge de platja, etc... la majoria de vegades quan parlem de paisatges ens referim a la naturalesa, sobretot aquella naturalesa verge i sense haver estat explotada per l'home. Per tant podríem dir que anomenem paisatge a una part del territori de la terra que no

ha estat explotat per l'ésser humà. La paraula paisatge a més sol representar bellesa, una bellesa natural, apreciable a moltes parts del món.

57. El paisatge és un espai resultant de les interrelacions entre els fenòmens humans, físics i biològics que es produeixen en aquest i que donen lloc a aquest espai. Alguns exemples de paisatges són el paisatge agrari, el paisatge rural, el paisatge urbà, etc...

58. El paisaje es el resultado de la intervencion de los fenómenos físicos, humanos y biológicos que crean este espacio. Ya que en casi todos los paisajes aparece la mano del hombre modificando su estructura, modificando estos elementos naturales que son biológicos y físicos, hay que añadir que en algunos paisajes, no esta permitido y estan protegidos de los humanos para evitar el daño que se ocasiona. Algunos ejemplos de los paisajes cerrados podemos encontrarlos en la isla de cabrera donde no se puede construir ni vivir definitivamente ninguna persona. Se hospedan la guardia civil y otros cooperantes pero no puede ir cualquiera es un espacio protegido. Existen lugares donde tampoco puede alterarse su fauna como las lagartijas dicho coloquialmente «dragons».

59. Un paisatge pot ser definit com el resultat de les interaccions de fenòmens com el biològic, l'humà o el físic. Es a dir quan un paisatge es forma, e per que hi ha hagut diversos fenòmens que han desencadenat la seva formació i entre aquests fenòmens hi trobam. Com ja hem dit prèviament el físic. L'humà i el biològic. Quan un paisatge està desencadenat pel fenomen humà, vol dir que les persones hem actuat sobre una àrea que era natural. Podem observar diversos tipus de paisatges, el natural i artificial. El paisatge natural trobam fenòmens físics i biològics l'artificial fem referència a un altre factor humà ja que menció a un altre factor o fenomen humà ja que ha estat creat per l'ésser humà. Exemples; quan vas a l'Àfrica, les selves són paisatges naturals, un zoològic un paisatge artificial.

60. És el conjunt de característiques que defineixen un lloc, es a dir son totes les particularitats que té un lloc concret. Aquestes particularitats o característiques poden ser moltes com ara si la zona és muntanyosa o plana. Si està vora la mar o està enmig d'un continent, el tipus de vegetació i fauna que hi podem trobar, les construccions que hi ha en aquest lloc els habitants. A Mallorca podem trobar paisatge molt diferents. En primer lloc podem descriure el paisatge de Sóller com un paisatge muntanyós amb construccions gairebé antigues amb molta pedra un gran predomini de tarongers i llimoners. Sóller és un poble que malgrat estigui envoltat per muntanyes es troba vora la mar, un altre exemple de paisatge de Mallorca és Palma, una gran

ciutat amb un gran nombre d'habitatges i indústries, té poca vegetació i està vora el mar. També podem trobar pobles del plà com ara per exemple tenen un paisatge caracteritzat per una superfície plana, sense muntanyes vegetació no molt abundant, abundància de cultius, i sense mar ni platja. Després i ja fora de Mallorca hi ha el paisatge de ciutat es a ir aquell paisatge amb una gran quantitat d'alts edificis sense camp ni vegetació i sense muntanyes ni platja.

61. Un paisatge és allò que ens envolta en el nostre dia a dia i que estam acostumats a veure des de l'instant que tenim capacitat de veure i de percebre allò que ens envolta. Estam acostumats o està generalitzat de quan parlem de paisatge imaginar-nos el típic paisatge idíl·lic, muntanyes, arbres, flors, fauna i aigua en forma de mar, riu o torrent, sense que falti el sol i una mica de núvols. Però ens podem trobar aquest tipus de paisatge o uns altres, com per exemple un paisatge desèrtic sense vegetació ni aigua, un paisatge de caràcter urbà una ciutat plena de cotxes persones i edificis etc.. un paisatge propi dels pols ple de gel.

62. El paisatge està format per tot allò que es troba a la superfície de la terra. Cada lloc geogràfic té un paisatge característic. Ja sigui degut al seu clima o degut a la presència o no de l'home. En el cas de Mallorca ens podem troba molts tipus de paisatges. Pel que fa a la presència de l'home podem xerrar de paisatge urbà, de cultiu, d'agricultura, de ramaderia, etc.. En canvi pel que fa al paisatge que es forma de manera natural podem trobar paisatge de muntanya de bosc de pinar, d'alzina etc... però també podem xerrar de paisatge de manera més general, com per exemple el paisatge mediterrani, el paisatge atlàntic etc... el clima d'un lloc influeix molt a les característiques del paisatge d'aquest lloc ja sigui amb presència de treball humà o no. Per exemple a Formentera com que es tracta d'una illa molt seca trobam sobretot vegetació de secà o l'agricultura que es troba també és de secà. En conclusió el paisatge va molt lligat al tipus de clima que hi ha en aquest lloc i pot ser de molt de tipus.

63. Cuando decimos que observamos un paisaje nos referimos a que podemos observar, bajo diferentes puntos de vista geográficos, una zona natural. Con esto quiero decir que podemos ver como la vegetación interactua con el clima, o con la fauna o con la geología y vemos que relaciones o diferencias hay con otras zonas. Al contrario de lo que se puede pensar, que un paisaje es una zona abierta, en la que se ve una amplia vista de lo que es naturaleza yo creo que no tiene por que serlo y puee ser un trozo de bosque en el que la vista no llega más allá de diez metros. Solo se puede denominar a paisaje cuando vemos a dos o mas objetos naturales conectados interactuando y desde allí podemos estudiar la relación que tienen. Para finalizar podríamos decir que hay muchos tipos de paisajes marítimo, montañoso, boscoso, pero

siempre debe ser en la naturaleza donde no se vean rasgos importantes de la raza humana. Para resumir interacción entre dos o varios objetos naturales, en una zona donde el humano no ha dejado huellas.

64. El paisaje son las características propias de un lugar por ejemplo en un paisaje montañoso podríamos analizar que tipo de vegetación encontramos incluso los tipos y dar una descripción más detallada del lugar que estamos viendo. Según las características del lugar a describir podríamos diferenciar distintos tipos de paisajes marítimo deñsertico, selvático, urbano, de montaña. De manera que un paisaje es aquello que observamos de un lugar es decir las características físicas que encontramos en un lugar determinado, según estas lo clasificaremos dentro de los ejemplos citados anteriores.

65. El paisatge és el conjunt de característiques que juntes creen un ambient, una imatge de manera que requereix totes les característiques per conformar aquell paisatge concret. Utilitzant la geografia descriptiva podríem dir que és la composició o determinació d'elements que formen una imatge, ja sigui real o imaginària. D'aquesta manera podem trobar diferents tipus de paisatges, natural format d'un ecosistema concret, es a dir amb una vegetació determinada o amb un element animal concret, també pot ser un paisatge urbà una gran ciutat a, un edificis i cotxes. Fins i tot podríem dir que un paisatge és aquell conformat per elements es a dir sense requeriments. Dues dones a una fàbrica antiga, amb totes els elements d'aquesta, amb màquines, amb eines... es pot dir que tenen com a paisatge la fàbrica. Es a dir són aquells elements eliminant l'ésser humà que formen l'ambient o context en que es troba una situació o un moment concret.

66. Podem considerar paisatge tot allà ens envolta. Trobam molts tipus de paisatges segons el lloc que estam. Les principals classificacions que podem fer són, paisatge litoral, paisatge urbà, paisatge muntanyós, paisatge rural. Cada un d'aquests paisatges té unes característiques pròpies que ajuden a identificar cada un dels diferents tipus. El litoral per platges l'urbà per grans superfícies, muntanyós per valls, puig i el rural per la vegetació. El paisatge pot ser construït per intervenció humana com seria l'urbà o de manera natural com els altres esmentats. A més també hem de tenir present que aquests paisatges poden canviar al llarg dels anys, no és estàtic.

67. El paisatge és el conjunt de vegetació, accidents geogràfics, clima que caracteritzen una determinada zona. Exemples paisatge costaner, continental, muntanyós, boscos, desèrtic, cada

un té les seves pròpies característiques i fan que es puguin diferenciar amb facilitat.

68. Podem dir que el paisatge és tot allò que veiem. Per tant, un paisatge pot estar format per serralades, per rius, o mars, per edificacions, per camps, així doncs els paisatges també els podríem classificar com paisatge rural, urbà, industrial. També es pot distingir els diferents tipus de vegetació que hi ha i de fauna. Un exemple de paisatge seria el paisatge urbà, és el de les ciutats. En ell podem observar les diferents edificacions i construccions que ha fet l'home.

69. El paisatge és el conjunt de característiques que té un lloc en concret aquestes característiques podrien ser el clima, el relleu, la vegetació, la fauna, el sector al qual està dedicat etc.. totes aquestes característiques juntes formen un tipus de paisatge. Per exemple un paisatge pot ser càrstic o argilós depenent de la roca amb la qual estigui format. També pot ser un paisatge de clima plujós o mediterrani segons el clima que hi predomini. Un altre exemple seria la vegetació pot ser un paisatge amb vegetació de fulla perenne o caduca. També pot ser un paisatge agrari, industrial, turístic segons si es dedica al primer segon o tercer sector. Depèn també de la fauna, creant així un possible paisatge amb fauna salvatge. Totes aquestes característiques es poden unir en un sol paisatge.

70. El paisatge és l'entorn que ens rodeja, n'hi pot haver de diferents tipus segons la zona geogràfica que ens trobam, també n'hi pot haver de diferents al mateix indret. El paisatge pot ser volcànic com a les Illes Canàries, el seu relleu fa que la vegetació sigui diferent, la terra és més obscura. També pot ser muntanyós, el paisatge varia molt segons si el relleu és càrstic, silícic, volcànic o argilós, així que segons això hi haurà una vegetació o una altra igualment succeirà amb la fauna, el paisatge serà diferent segons el clima que faci, la hidrografia.

71. El terme paisatge fa referència a una extensió geogràfica que recull unes característiques particulars referent al clima, vegetació. Per exemple, paisatge muntanyós és una zona generalment humida carregada de vegetació, plujosa. D'altra banda el paisatge desèrtic és una zona seca, àrida. Altres podrien ser el paisatge marítim, urbà.

72. És un espai obert que ens envolta, que podem veure. El paisatge es forma per un terreny i els elements distints que el formen com poden ser la seva vegetació i la seva fauna. Els paisatges poden ser molt diversos segons el lloc on ens trobam, pot haver per exemple un paisatge de muntanya o un paisatge de platja, un bosc, un camp, un desert, etc.. cada un d'aquests serà diferent segons les seves característiques a un paisatge de muntanya o a un

bosc trobarem molta més vegetació que a un desert per exemple. Per tant els paisatges són diferents llocs de la natura que estan formats pel seu terreny i diversos elements fauna, vegetació i que tenen unes característiques determinades segons el lloc que es trobi.

73. Entiendo por paisaje los diferentes materiales que forman la tierra. Paisaje árido propio de zonas desérticas ejemplo, rocosa, zonas de montaña, árido, desierto sahara.

74. El paisatge està condicionat pel clima i els factors meteorològics de la zona. Així doncs d'aquesta evidència, un paisatge o un altre. El paisatge desèrtic té com a característiques climàtiques la sequera i els forts vents, aquests són els qui amb la seva força modifiquen les roques i creen les formes en elles. El paisatge de muntanya per altra banda té unes característiques meteorològiques molt diferents que fan que el paisatge sigui més poblat de vegetació i pins i tot doni lloc a la formació de torrents.

75. el paisatge és un espai obert ric en diversitat d'elements que conformen des de la naturalesa fins a l'efecte de l'home la terra. Aquests es classifiquen en paisatge muntanyós, paisatge urbanístic i paisatge vegetatiu, paisatge industrial, paisatge rural. Considerant com una zona territorial ric amb característiques pròpies de la geografia de la qual pertany. Per exemple una extensió plana de blat amb un molí de vent, el cap de Formentor, l'illa dels coloms, la rambla de palma, el castell de Bellver, les terres conreades de patates de sa pobla.

76. El concepte paisatge es podria definir com tot allò que es pot veure a simple vista. El paisatge sol estar relacionat amb la vegetació i els animals. Existeixen diferents tipus de paisatge segons el lloc on es trobi, paisatge tropical, mediterrani, àrid, salvatge. El paisatge com es pot observar, està relacionat amb la natura i per les persones, solen ser llocs bonics i amb molta vegetació un bon exemple el qual agrada a molta gent és la caiguda del sol vista dalt d'una muntanya o també la visió del mar mediterrani des de la teulada d'una casa situada a la costa. Per aquesta raó podem determinar que el tipus de paisatge dependrà de les característiques de la zona geogràfica on es trobi.

77. Entenem com a paisatge el conjunt d'accidents geogràfics que conformen una zona determinada. El paisatge pot estar determinada per diversos factors com són el relleu, la vegetació etc.. el paisatge varia depenent de la zona geogràfica on es trobi i també està condicionat per altres factors com pot ser el factor climàtic. Per exemple a una zona humida el paisatge es caracteritzarà per una vegetació abundant a causa de les pluges. A zones elevades

podem dir que el paisatge és muntanyós i també abunda la vegetació corresponent a les zones de muntanya. En canvi a una zona litoral, el paisatge es caracteritzarà per zones de platja i sols arenosos, la vegetació en aquestes zones serà menys abundant.

78. El paisatge es podria definir com aquell espai que normalment sol ser un espai natural on hi predominen els éssers vius, es a dir un espai natural caracteritzat per donar una imatge en un moment determinat i amb unes característiques determinades. Podem trobar diferents paisatges, pot ser muntanyós on predomina la presència de muntanyes. També podem trobar uns paisatges més florejats amb el predomini de moltes plantes així com també un paisatge de platja a on els principals elements naturals que es poden observar són la mar, l'arena, el cel clar i amb un sol radiant, també en aquest paisatge poden aparèixer persones que es troben a la platja, animals, vegetació, es a dir es poden trobar molts exemples de paisatges on hi pugui predominar el bon temps on surti el sol, altres on hi predomini la pluja i el mal temps. Altres on apareix vegetació abundant entre altres; en definitiva cada un del paisatge gaudeix d'una sèrie de característiques que el diferencien dels altres. Podem trobar uns paisatges que ens agradin més que els altres a partir dels éssers vius, de les característiques del paisatge en sí i d'allò que pugui aparèixer que ens cridi l'atenció.

79. podem dir que es tot aquella vegetació fruit de la naturalesa que podem disposar des de qualsevol lloc, incloent tot tipus de vegetació i fauna que hi trobem al lloc, que podem observar, així que podem gaudir d'una naturalesa mitjançant els nostres sentits per exemple podem trobar un paisatge més sec fruit del sol i temperatura a més d'altres factors que poden influir. També podem veure un paisatge mediterrani parlant sobretot de fauna i flora, ja que podem parlar d'una gran extensió d'ambdós. El paisatge simbolitza una forma de vida ja que per mitjà de la naturalesa podem observar unes vistes naturals, excepte quan l'humà hi fa feina que diríem que hi ha una feina humana, pot ser bona o dolenta depenent de com s'hi treballi. Per acabar diríem que el paisatge Balear és dels millors que he vist per la gran extensió de flors i fauna i per la gran diversitat. A més el paisatge gallec també em va agradar molt per que hi trobem un paisatge molt humit.

80. El paisatge el podem descriure com una zona o un terreny que pot presentar diverses característiques, tant pot ser la vegetació que hi podem trobar, la fauna, la població, clima etc.. cada lloc en la terra sol tenir un paisatge característic que l'identifica. Per exemple, el paisatge de Mallorca es pot descriure amb un clima mediterrani, amb temperatures moderades, sol a l'estiu, algunes precipitacions durant l'hivern, té una vegetació variada. A les afores es troben

les cases de camp una terra més rural i als pobles o ala ciutat ja hi trobam una zona més urbana. El paisatge també es podria descriure com la definició d'un terreny, exemples, paisatge de Mallorca, de Menorca, muntanyós.

81. El paisatge és un territori, que tant elaborat per l'ésser humà com natural es troba i el podem observar. Hi ha dos tipus de paisatge, el paisatge natural és aquell que no l'ha modificat l'ésser humà i per tant el podem observar tal i com s'ha creat. Com no hi ha modificacions, es tractat d'un paisatge que té mala formació des de que va sorgir i aquesta mala formació podem ser que sigui un paisatge bonic per visitar. Solen ser espai protegits ja que no hi ha massa paisatges que l'home no hagi tocat i actuat. El paisatge modificat per ésser humà és aquell paisatge que l'contrari del natural ha estat modificat per l'home. Per tant no podem parlar com de l'anterior ja que l'ésser humà hi ha actuat damunt i ha modificat el que hi havia abans, ja sigui per construir cases, edificis, parcs. Solem trobar més paisatges modificats per l'home que naturals ja que actualment hi ha un gran nombre de persones i es necessitava construir molta vivenda per a tota la gent, obviam net uns segles enrere no trobàvem gaire espais modificats ja que no hi havia tanta població

82. el paisatge és allò que ens envolta, l'entorn en el que vivim, està en constant canvi, el clima de cada zona fa que hi hagi un paisatge diferent dels altres. Tampoc és el mateix que fa milions d'anys, ja que amb el moviment de les plaques tectòniques i de la pluja i de varis factors més, és molt diferent. Per exemple, trobam el paisatge de muntanya, que només el mateix que el de platja, o el de camp o el de ciutat. Cada un té unes característiques pròpies que poden variar segons el lloc geogràfic, es a d dir no serà igual un paisatge de muntanya de la serra de tramuntana que dels Alps suïssos, la vegetació, les formes, el clima.. són diferents, però tenen en comú que no hi ha el mateix paisatge de ciutat a palma que a Nova York o que un barri de ciutat com pot ser son Gotleu així i tot trobam característiques semblants que ens permeten saber de quin tipus de paisatge estam parlant.

83. El paisatge és una denominació que serveix per classificar, les diferents zones d'un territori. El paisatge està condicionat per diverses característiques com poden ser si hi ha vegetació, fauna, flora en el cas dels paisatges vegetals. Però també hi pot haver altres classes de components com edificis, monuments en el cas del paisatge urbà. I per exemple si aquest paisatge es troba davall l'aigua marina parlariem del paisatge marí que té com a característica l'existència de peixos i plantes aquàtiques. També si ens anam al desert del Sàhara ens trobam amb un paisatge desèrtic que té com a característiques que està tot recobert d'arena i hi ha una

elevada escassetesa d'aigua. La serra de tramuntana que és un lloc molt característic de Mallorca, podríem classificar-ho com un paisatge de muntanya en canvi Palma serà un paisatge urbà. Segons cada paisatge també s'hi creen ecosistemes d'acord amb les característiques de cada zona.

84. Podríem definir paisatge com una àrea de terra o d'aigua format per una sèrie de característiques destacant la vegetació com per exemple una olivera. També destaca el clima on a uns llocs plou i a altres fa sol. També podem destacar els diferents objectes i la fauna que es troba pròpiament a una àrea. Els paisatges també poden ser de terra i d'aigua on es representen les característiques anomenades anteriorment, a part podem veure un paisatge que representi el sector primari, com per exemple l'agricultura i la ramaderia, on també apareixen els diferents tipus de sòls. També representa serres. Sa foradada, Deià, el pla de Mallorca, cala major, el toro.

85. Es pot definir com un lloc que segons la seva extensió pot tenir unes característiques o unes altres. La primera imatge que ens ve al cap quan sentim la paraula paisatge és la de un camp d'herba verda. Amb arbres i una caseta, però paisatge pot ser molt més. No tots els paisatges han de ser preciosos, podem trobar moltes vegades paisatges tristos abandonats, etc... un paisatge també pot ser tot el que veus quan vas amb el cotxe si no estàs per dins la ciutat, ja que dins aquesta no n'hi ha quasi. Paisatge es tracta més de camps, vistes des de dalt d'alguna muntanya, les costes d'un lloc etc... els paisatges diuen molt d'un lloc, moltes vegades es recullen en fotografies, quadres, postals i aquests són una eina per que turistes puguin apreciar els llocs i decideixin visitar-lo.

86. El paisatge és una zona vegetal allò on hi podem trobar tot tipus de pedres, plantes herbes etc... el paisatge es troba a l'aire lliure, sol ser bonic i és agradable veure-lo. A més a part de ser una zona vegetal, també pot ser rocosa, urbanística i hi ha molts de tipus de paisatges. El paisatge es caracteritza per que sol ser gran, ampli bones vistes, colors vius que agraden mirar, n'hi ha a molts de lloc, sol ser verdós pels colors dels arbres, flors, plantes, etc.. i també percep l'aire de la naturalesa. Alguns exemples de paisatge poden ser el castellet de Bunyola veus tot el poble, muntanyes cases sa comuna de Bunyola ses tres creus a Sóller sa foradada a Deià es trenc.

87. El paisatge és una extensió del terreny més o menys regular, caracteritzada per un clima i una vegetació concreta. Dins un paisatge podem trobar elements tant de geografia física com

política. Si parlem de geografia física inclou totes aquelles formes de relleu que el formen, com és el cas de penya-segats, altiplans, cas, golfs entre d'altres. Si parlem de geografia política inclou totes aquelles activitats on l'home està involucrat es a dir els tres sectors industrials primari, secundari, terciari. Dins el paisatge com hem dit abans també té importància el clima segons les característiques atmosfèriques presentarà un clima sec o humit el qual pot variar segons l'estació de l'any. Amb conseqüències al clima apareix la vegetació. Al paisatge predominarà una vegetació o una altra segons les condicions atmosfèriques que es presentin. Dins el paisatge també apareixen espècies del regne animal i l'ecosistema en el que habiten ja siguin animals en llibertat o captius.

88. Es tracta d'un lloc caracteritzat per la vegetació generalment situat en el pla en el camp o en la muntanya. Hi ha arbres, garriga, camp en general. Solen ser finques o llocs de muntanya on s'hi pot haver presència d'animals o inclús cases, cal destacar la forta presència de vegetació, cosa que permet que s'anomeni paisatge. El paisatge es veu influenciat pel tipus de relleu que hi ha en el lloc no és el mateix algú a les balears que a Galícia. A la vegada es veu influenciat pel tipus de clima que hi ha en el territori ja que canvia el tipus de sòl i de vegetació existent. El clima és un paisatge pot implicar un tipus de vegetació o un altre, al mateix temps que la temperatura i les precipitacions. En definitiva el paisatge és tot allò que ens envolta en referència al relleu.

89. Aquell conjunt de característiques geogràfiques que diferencien a un territori d'un altre. Aquestes característiques poden ser per diferents aspectes, per motius del clima d'aquell lloc, el tipus de sòl que té, la seva densitat de població, a seva vegetació condicionada pel clima com pel sol i a fauna. Si posam un exemple a les Illes canàries podem trobar un clima continental, un tipus de sòl determinat ja sigui calcari, silícic o argilós. Amb una certa densitat de població una vegetació resistent a temperatura elevades. El paisatge no contempla per tant només allò que podem observar sinó també les característics internes de cada territori.

90. Un paisatge és un lloc on es pot contemplar qualsevol element relacionat amb la naturalesa, ja sigui un bosc o una platja etc... això implica que també es pot observar vegetació, com arbres, flors, arbusts, plantes etc... o també muntanyes i serralades a més dels animals es a dir la fauna que hi pot haver. Un paisatge pot ser càlid o també pot ser fred, es a dir depèn de a zona geogràfica en el contemplis tindrà uns colors o uns altres. Però no només existeix el paisatge on apareix la naturalesa també pot haver paisatges on aparegui edificacions es a dir cases antigues, esglésies, etc... un lloc enmig de dues muntanyes, una platja una serralada.

91. A les Illes Balears trobam diferents tipus de paisatges depenent de l'àrea en la qual ens situem. Si ens trobam a la serra de Tramuntana, trobarem un paisatge muntanyós i ja només el fet d'estar a les Illes estam envoltats de paisatge. A una ciutat no tenim paisatge, ja que tenim clima urbà i una ciutat està urbanitzada. El paisatge el trobam als pobles que estan situats a la serra i a al costat les zones de platges trobam un paisatge més característic de pinars, dins el paisatge també trobam la fauna com podria ser la sargantana a l'illa de Dragonera.

92. Existeixen diferents atribucions pot ser una foto o fins i tot la simple visió muntanyosa, aeri, terra, etc.. però la majoria ens duen termes geogràfics. És així pel fet que el paisatge és una superfície que es pot contemplar de fet estam envoltats de paisatges. En geografia és objecte d'estudi d'investigació. A partir del paisatge s'estudia el que es veu com el que no es veu per que el propi paisatge té moltes característiques formes dimensions, fauna, els paisatges alberguen desenes de coses quant més gran és el paisatge més coses. També s'estudien les condicions, clima relleu activitat humans, demografia, que està en relació amb les taxes de mortalitat etc..

93. Un paisaje es una extensión de terreno que dependiendo del lugar donde se encuentre tendrá unas características u otras. Puede ser de montaña, cosa que implica una elevación en dicho terreno, de costa si contacta con el mar. Dentro de esas características que contiene cada paisaje estan el clima cuanto mas bajo y cercano al ecuador este más cálido será, el nivel de población habrá más personas en los lugares con mejores condiciones de vida. La vegetación donde mas precipitaciones haya, combinados con sol, mas vegetacion habrá.

94. Conjunt d'elements que conformen un entorn natural que no ha sofrit cap modificació per part de l'ésser humà i delimiten les característiques de l'entorn, clima, vegetació, disposició del sol, fauna etc... exemples les coves de Campanet, l'albufera d'es Grau.

95. El paisatge és un lloc o hàbitat natural on destaca per la vegetació o la seva forma de relleu. Els paisatges solen ser naturals, tot i que alguna vegada podem observar com hi apareix la intervenció humana en aquests paisatges. Es pot tractar des de un paisatge costaner on hi pareix el mar, fins a muntanyes a el pla. En els paisatges observam factors que criden l'atenció, ja sigui bons, un paisatge bonic un paisatge erosionat o amb la vegetació cremada per incendi.

96. El conjunt d'element que formen una zona es a dir un paisatge està format per diversos

elements que el distingeixen d'altres. Aquests elements poden ser factors climàtics, relleu, formació dl sòl, tipus de vegetació que podem trobar. Alguns exemples de paisatges poden ser paisatges de roca calcària, paisatges humit, paisatge amb vegetació perenne, etc.. cada un d'aquests té com a característica principal allò que el seu propi títol indica, per exemple paisatge amb vegetació perenne vol dir que només trobarem o la gran majoria de la vegetació ser perenne però a més hi haurà diverses condicions que comporta o que produeix que la vegetació de fulla perenne sigui capaç de créixer i sobreviure en aquell sòl concret amb unes condicions climàtiques determinades.

97. El paisatge és allò que veim d'una zona la seva forma el seu terreny, els seus accidents, la seva vegetació els mars, torrents, rius. Es tot allò que percep la nostra vista sobre les diferents zones del món. Exemple, si anam a un desert el paisatge seràn les dunes del desert. Si anam al cim d'una muntanya el paisatge serà tot allò que vegem al costat nostre, vegetació roques.

98. El paisatge és un conjunt d'element que formen un ecosistema ja pugui ser natural o urbà, tenim molt de tipus de paisatges, un paisatge de muntanya, de bosc, de mar de ciutat. Moltes vegades quan ens referim a paisatges em ve al cap un paisatge molt bonic, amb els seus arbres les seves floretes, però no sempre és així també tenim paisatges foscos com una cova, un cementiri, per exemple si hem d'escriure el paisatge de les Illes Balears podríem diu un paisatge de muntanyes, mar, bosc, al paisatge també hi inclourem la fauna.

99. És allò que veim quan miram més enllà es a dir quan miram lluny del lloc on som es diu que observam el paisatge, tots els elements que hi veim formen part del paisatge. Per exemple si pujam dalt d'una muntanya i miram cap abaix podem observar el paisatge, des de dalt del castell d'Alaró el paisatge seria gran part de l'illa de Mallorca, sobretot el poble d'Alaró i els seu voltant. Una altre exemple seria a l'inrevés si de de Alaró miram la serra de tramuntana el paisatge seria muntanyós. a més el temps atmosfèric fa que el paisatge canviï. No es el mateix mirar el paisatge de la serra de tramuntana un dia clar, sense núvols que un dia plujós o quan les muntanyes són blanques de neu. També varia segons el lloc des d'on està situat la persona que ho observa i segons la personalitat ja que no tothom observa o es fixa en les mateixes coses.

100. Definiria paisatge com aquell conjunt d'elements que es poden observar a un indret l'home a vegades el pot modificar a aquest paisatge, per tant deixaria de ser natural. A cada un dels paisatges li podem associar una certa vegetació i on es pot trobar diferents animals i diferents

dedicacions pel que fa a les persones exemples, un camp, un paisatge de muntanya.

101. És tot aquell espai o territori que té unes característiques concretes. Segons les seves característiques pot ser un tipus de paisatge o un altre. Per exemple podem trobar un paisatge aquàtic, terrestre o una combinació dels dos, pot ser rocós o desèrtic o amb moltes vegetació, exemple si anam al Sàhara ens trobaríem un paisatge desèrtic.

102. Conjunt de muntanyes, rius, roques, etc.. a on hi pot haver flora i fauna, son susceptibles de ser pintats per fer mapes caracteritzen a un lloc ja que ens dóna informació del tipus de fauna i flora, del territori de la població. També es pot definir com una captura d'un territori amb connotacions de bellesa, amb característiques peculiars que ens agrada a la vista.

103. És un terreny una expansió dins un territori el qual té una sèrie de característiques que no té un altre, per això cada paisatge te les seves pròpies característiques. Això es degut a les condicions on està i tenint en compte l'evolució que ha tingut i els canvis climàtica el clima que hi ha normalment, el tipus de població els diferents espècies d'animals que hi viuen o no, si hi ha vida humana, les construccions modernes, la contaminació. Pot ser que aquest paisatge abans no era així i es degut a tot això a tots aquests canvis que influeixen en ell i que últimament molts estan en perill degut a l'evolució i noves construccions humanes, com hotels e platges. I això ho hem d'aturar ja que si no acabarem per destruir els paisatges o fent que no evolucionin, factors naturals, això farà que poc a poc els paisatges contaminin més i no és desenvolupin amb normalitat.

104. El paisatge d'un població en determina les seves característiques que poden ser diferents tipus com el relleu, hidrografia, habitants. Pel que fa a Mallorca podem trobar els tres tipus de paisatge, muntanya, plana i costa. El paisatge de muntanya el trobam a la serra de tramuntana, el terreny és escarpat, podem trobar muntanyes menors de 1000 metres i els pobles tenen pocs habitants com Estellencs, Deià, Banyalbufar. Hi ha bastanta vegetació per que és la zona més plujosa lluc. El paisatge de plana el trobam al centre de Mallorca. Els pobles i es dediquen majoritàriament al conreu i agricultura. Així com a la muntanya predominen els boscs, aquí la garriga i els camps de blat i molts altres horts que cultiven hortalissa i /o arbres fruitals. El relleu és bastant pla, excepte alguns turons. El paisatge de costa envolta tota l'illa. Al nord hi predominen els penya segats i al sud les platges. La vegetació és pinar ja que és molt resistent i predomina el sector turístic.

105. Existen muchos tipos de paisajes alrededor de mundo, aunque lo definiría como un lugar lleno de naturaleza casi alterado por el humano. En un paisaje podemos ver montaña, con sus animales correspondientes dependiendo del clima del lugar como podría ser la sierra de tramuntana visto desde abajo. Como he dicho antes, el tipo de paisaje depende mucho del clima del lugar, por ejemplo un paisaje del sahara no encontraremos nunca un oso polar pero si un camello. También el tipo de plantas que se podrían ver en un paisaje depende del clima, como todo en un paisaje, por ejemplo si nos vamos al polo norte, seguramente no nos encontraremos un bosque lleno de pinos, no es el clima adecuado. En definitiva, un paisaje es un lugar del mundo que dependiendo del clima de ese lugar será de una forma u otra, al igual que los componentes de estos animales, plantas.

106. Paisatge com la relació que tenen els individus amb l'entorn. Interrelació dels éssers vius amb la natura i el món que els envolta. Podem dir, a més que és un conjunt del relleu, clima i vegetació. Es a dir la geografia té molts de conceptes que s'engloben de manera general per definir un paisatge. La geografia estudia les característiques de l'entorn, així com la de la població. La geografia, com he dit engloba molts conceptes relacionats amb l'entorn que ens serveixen per definir el paisatge, com per exemple la representació gràfica de l'espai o la interrelació de les llengües.

107. Un paisatge pot ser aquella extensió de terra muntanyes, etcètera, que podem observar, analitzar i contemplar i estudiar, ex; caminant per Mallorca, podem observar molts de paisatges ja sigui per la costa per la serra de tramuntana o per el pla de Mallorca.

108. El paisatge és la visió natural que veiem. Cada lloc té el seu propi paisatge típic de la zona en que es trobi. Per exemple, no és el mateix un paisatge de la zona costanera d'Espanya que un paisatge d'interior. El primer paisatge té un tipus de vegetació diferent, aquesta vegetació sol estar formada per l'alzina, la garriga, el pi i el paisatge d'interior formada per el roure, l'estepa etc... en canvi el paisatge de la zona nord d'Espanya és un paisatge amb més vegetació ja que a la zona cantàbrica hi ha abundants pluges. També passa amb el paisatge de muntanya, però aquest es caracteritza per tenir molt poca vegetació, ja que a partir dels 1000 metres d'altitud es fa difícil tenir vegetació. La molsa és la vegetació més típica del paisatge de muntanya.

109. Paisatge és una extensió del territori en el que conviuen elements de la geografia física. En un paisatge podem observar vegetació típica de la regió i el clima en el que ens trobam, rius i extensions d'aigua procedents d'aquestes roques, minerals. Un exemple de paisatge de

Mallorca podria ser la serra de tramuntana on podem distingir les muntanyes que limiten l'illa la vegetació típica del clima mediterrani, roques o minerals característics. Un paisatge doncs és l'agrupació de totes aquest factors o components en perfecta sintonia, formant així un tot.

110. Ens referim al terme paisatge un lloc bonic amb molta vegetació per exemple al camp. A més quan veim un lloc que agrada als nostre ulls, per les seves vistes o per la seva quantitat d'adjectius esplèndids diferents que te pots trobar. Un altre exemple es anar a un mirador allà veuràs u gran paisatge, una gran quantitat de coses que captaran els teus ulls. Per tant s'entén per paisatge no és veurà les vistes del carreró de la teva casa. Quan ens referim a paisatge obrim un gran ventall d'idees, una imatge que tenim al cap i capta un terreny als nostres ulls.

111. El concepto paisaje es quizás uno de los que mas abarca en cuanto a la geografía, ya que hay numerosaos tipos de paisajes y ninguna de ellas es menos relevante o important que el resto. El concepto de paisaje es un tanto abstracto y se podría definir como aquello que ve el ojo humano y abarca el campo visual de una persona durante un momento determinado y en un lugar concreto. Los paisajes son aquellos que se quedan en la memoria de una persona ya sea porque le ha gustado, forma parte de algo importante en su vida o le ha producido sensaciones ya sean negativas o positivas. En mi opinion se pueden distinguir varios tipos de paisajes como el paisaje urbano y el paisaje natural. E paisaje urbano vendría a ser una estampa de la ciudad o pueblo en especial monumentos. Por ejemplo, una foto tomada de msterdam con sus canales y puentes, puede ser considerada un paisaje urbano donde quedan plasmados elemntos arquitectónco del lugar. En China o Japon se puede considerar paisaje todas aquellas visiones de sus templos y edificios que tan característicos son de esos paises, son paises construidos por el hombre. El paisaje natural por otra part es todo aquel que al contrario que el urbano no ha sido manipulado por el hombre como por ejemplo las cascadas de Niagara, una playa, una puesta de sol, un riachuelo, un bosque, totdo ello fenómenos de la naturaleza y que al contrario que el paisaje humano que varia con rapidez puede permanecer años invariables o con variación mínima, mantenimiento su belleza, personalidad y aquello que los hace únicos.

112. Un paisatge és un territori físic on pot haver rius, relleus un tipus d'hidrosfera, un tipus de clima amb una determinada població amb unes característiques determinades o també un tipus de paisatge on no està poblat amb persones, sinó és totalment físic, un territori físic on hi ha la possibilitat que hi hagi unes vaques, ovelles diferents tipus d'animals. Podem parlar d'un paisatge mediterrani on té les característiques pròpies del clima mediterrani, una població

mediterrània.

113. Un paisatge d'una zona geogràfica és el conjunt d'elements geogràfics que esta interrelacionats entre ells. El clima el relleu la flora la fauna. La població són elements que conviuen junts i determinen un tipus de paisatge o un altre ex, paisatge desèrtic.

114. És qualsevol extensió territori. Normalment és de l'exterior, de la mateixa natura on hi ha diversos elements. Aquests elements poden ser animals, vegetació o inclús poden aparèixer intervencions de l'home, com cases. Hi ha diferents tipus de paisatges com per exemple el desèrtic on hi predomina la sequedat, els colors terra i pel tipus de paisatge que es es poden deduir diverses característiques com temperatures altes o vegetació escassa. També poden trobar paisatges d'un caire més fred o oceànic, com pot ser la mar, un llac o muntanyes amb neu o gel. Paisatges mediterrani i cantàbrics com prats verds, molta vegetació etc.. a cada zona de la península es pot identificar un tipus de paisatge altres tipus de paisatge pot ser l'urbà un paisatge on hi predomina els carrers, la gent.

115. Un paisatge és tot allò que veim que ens envolta, es a dir pot ser un paisatge urbà un paisatge rural, un paisatge natural. Un paisatge urbà és aquell adreçat a la ciutat, és un paisatge on es mostren edificis, cotxes etc.. un paisatge rural és aquell on es mostra la natura, per complet, es a dir trobam arbres, animals, vegetació en general. Per tant un paisatge és una mostra de tots aquells entorns que ens envolten, tant sigui la ciutat com el camp, el edificis o els arbres, tots constitueixen un tipus de paisatge encara que sigui diferent. Ens mostra un espai.

116. Per paisatge s'entén el conjunt de característiques referents a la vegetació al clima al tipus de sòl, amb el qual compta un territori. Cada paisatge marca la identitat del propi lloc. Per exemple el paisatge de les Illes Balears compta amb una vegetació on predomina a garriga, amb un clima temperat i el tipus de sòl és fèrtil en el conreu de patat, blat, ordi cada un dels paisatges compta amb unes característiques que són diferents unes de les altres.

117. Jo entenc per paisatge un lloc on hi ha molta vegetació o bones vistes. Per exemple jo el que entenc per paisatge és pujar al puig de Randa i els pobles que es veuen des de allà dalt, els camps, la serra de tramuntana, els cotxes diminuts que van per la carretera. Per jo, també és paisatge pujar a lluc a peu i contemplar la vegetació que m'envolta. En general per jo paisatge és sinònim de vegetació i bellesa.

118. Fa referència a tots aquells elements que a naturalesa ha creat i que nosaltres podem distingir d'ella es a dir, fa referència a aquells llocs, un cap verd, muntanya , bestiar que del qual nosaltres ens gaudim. També pot ser una constel·lació d'estrelles, l'arc de sant Martí sortint de darrera d'una muntanya, una esplanada d'arbres. El mar que xoca amb les pedres de la platja per tant en definitiva són tots aquells recursos que la naturalesa ens proporciona i del qual nosaltres ens aprofitam.

119. És el conjunt d'elements naturals que formen una zona concret i li donen més característiques. Aquests elements poden ser per exemple les muntanyes, les depressions, a vegetació o els elements fruits de l'acció humana. Així doncs un paisatge urbà com pugui ser palma l'acció humana ha condicionat tot l'entorn modificant-lo a les seves necessitats, mentre que un paisatge muntanyós com pugui ser Escorca té més característiques ben diferents fruit del desenvolupament i l'evolució de la natura que progressivament es va modificant.

120. És un espai natural on hi habiten un conjunt d'éssers naturals i vius. El paisatges naturals destaquen sobre la resta de paisatges per la seva riquesa tant del sòl com conseqüentment dels diferents éssers que hi habiten en aquest paisatge. Normalment un paisatge natural sol ser molt verdós amb un aire pur i molts d'animals fins i tot amb animals en perill d'extinció. Aquests paisatges o espais naturals a vegades poden ser fins i tot espais o paisatges protegits, un clar exemple és Cabrera, una illa un espai molt verd i amb éssers vius protegits com la sargantana.

121. Des de el meu punt de vista es pot definir en l'àmbit geogràfic com una extensió de major o menor terreny amb unes característiques determinades. El concepte en sí és abstracte, ja que no defineix un element . Múltiples factors poden influir en la percepció del que cadascú interpreta com paisatge en el meu cas, un paisatge és una platja on es poden identificar diversos elements diferents aigua, sorra, vegetació i on tots aquests elements en comú defineixen, el meu concepte de paisatge. Exemple la platja de sa Ràpita.

122. Es una zona la cual puede estar llena de vegetación, desierta o helada. También puede estar poblada o deshabitada. Donde los animales viven sin limitaciones. La vegetación puede ser generosa o escasa, dependiendo del clima. El clima y la zona influyen para que cambie el paisaje. Depende de lo lejos o cerca que esté del ecuador el paisaje será diferente, así como el clima.

123. El paisatge és una extensió de terreny amb una vegetació concreta. Podem trobar arbres,

garriga, etc... també pot ser una àrea feta o modificada per l'home.

124. Un paisatge és aquell territori que conté part de relleu, vegetació amb els paisatges podem trobar allò que pertany al nostre lloc, en aquest cas a Mallorca els paisatges solen presentar allò natural. Allò que no és creat per l'home. Solem associar els paisatges a arbres i camps però una costa també ho és una muntanya un riu. Són exemples de paisatge els parcs naturals, solen ser espais protegits amb els quals hem de tenir cura de no desgastar-los. En definitiva és qualsevol espai tancat i protegit que hagi estat creat per naturalesa i tengui coses pròpies d'ella i vegetació, muntanyes, rius.

125. Tots aquells elements geogràfics i biològics endèmics d'un lloc concret que en construeixen la seva morfologia. El paisatge està format per diversos elements com ho son la vegetació, el relleu, la fauna, que ajuden a formar-ne el paisatge del lloc al que pertanyen. Per exemple les Balears tenen un paisatge caracteritzat per un vegetació de tipus caducifoli on predomina l'alzinar i la garriga, una gran diversitat biològica dels ecosistemes marins, un relleu de caràcter escàs ja que únicament el lloc més destacat és la serra de tramuntana així com també una enorme varietat d'éssers vius terrestres i ocells i espècies autòctones com ho és el ferreret.

126. És el conjunt d'elements que formen un territori. Dins aquest conjunt d'elements destaquem les aigües, el relleu, la vegetació, les modificacions que ha pogut fer l'ésser humà dins aquest o el clima. Els paisatges més destacats d'Espanya són el continental, l'oceànic i el mediterrani. El continental és aquell present a la majoria de la península mentre que l'oceànic és aquell present a la majoria de la península mentre que l'oceànic es situa al nord d'aquesta i el mediterrani a la costa mediterrània i a les illes Balears. El clima continental destaca per les altes temperatures als menors d'estiu i les baixes temperatures als menys fred. Les pluges es concentren durant l'hivern majoritàriament. L'oceànic té baixes temperatures durant tot l'any i destaca les abundants precipitacions que fan que tinguin una gran vegetació. Al mediterrani les temperatures es mantenen estables pràcticament tot l'any i les pluges es concentren als mesos de tardor i primavera. Un altre paisatge a destacar és el de les illes canàries volcànic.

127. Un paisaje desde el punto de vista de un principiante conodora de la materia, podría ser definido como el espacio que envuelve al ser humano, allí donde este desenvuelve para sobrevivir. En sus intentos de adaptación al medio el humano ha ordenado el paisaje según su comodidad y utilidad. El humano clasifica el paisaje, lo entiende a través de sus diferentes partes o temáticas, lo clasifica según su clima, relieve, flora, fauna, situación geografía, a través

de su demografía, historia y relaciones políticas y estratégicas.

128. És un fenomen natural de l'ambient que ens envolta, està influït per les relacions climàtiques de la zona determinada on es troba, però també per l'acció dels animals i les persones. Segons els climes mediterrani, continental, oceànic, desèrtic, etc.. viuran uns tipus de vegetacions determinades. Per exemple a llocs on hi ha molta pluja i humitat, hi ha una vegetació més resistent i que necessita més aigua que no una zona, com podria ser desèrtica, en que la vegetació no en necessita massa per viure. També hi ha dos tipus de vegetació, molt freqüents al nostre país com són perenne i caduca, pertany al arbres consisteixen en perenne les fulles cauen però es regeneren molt ràpidament i caduca, segons l'estació del moment l'arbre té fulles o no. L'ésser humà ha influït molt i canviat els paisatges, ja sigui amb la contaminació que origina o a l'hora de desforestar boscos, de construir noves zones urbanitzades. Per això es crearan les reserves de la biosfera, els patrimonis de la humanitat, els parcs naturals o nacionals. Que són les zones més protegides en que s'ha de respectar al seu medi natural,. A algunes es permet la interacció amb les persones, però a altres no. Els animals i el clima també influeixen poden erosionar o també provocar altres canvis mitjançant altres formes.

129. El concepte paisatge significa quin tipus de vegetació i quina fauna té un lloc concret. Per exemple quan deim paisatge mediterrani ens referim o quines espècies de plantes i animals trobarem als països o llocs que formen part del mediterrani. El paisatge de cada lloc depèn del seu clima, es a dir que si dos llocs tenen el mateix clima, el seu paisatge segurament serà igual. Com hi ha clima de muntanya també hi ha paisatge de muntanya. Per l'altura i les pluges que són més abundants a aquest clima el paisatge és més verd i es temperatures més baixes. En conclusió el paisatge d'un lloc significa quines característiques té un municipi, província, país, o un lloc on vagis. Referint-se al terreny, clima, vegetació i fauna d'aquest.

130. Podem definir paisatge com una zona determinada de la superfície terrestre amb unes característiques específiques. És un exemple el paisatge de la serra morera i la serra de tramuntana, cada una d'elles es troba en una zona determinada de la superfície terrestre, la península ibèrica i a les illes balears, Mallorca, respectivament, i entre elles podem trobar característiques diferenciades en el clima vegetació, fauna, relleu.

131. El paisatge és la característica pròpia de cada zona geogràfica en quant a vegetació i característiques físiques. Aquest estarà influït per la situació climàtica i ambiental de la regió.

Depèn del clima regit per la temperatura precipitacions característiques del tipus de terra i terreny, això determina un tipus de paisatge o un altres. Un altre element que pot influir és el tipus de vegetació propi d'aquella zona. A causa de l'acció humana i la desforestació, ha desembocat amb influències amb el paisatge d'algunes zones arribant inclús a la desertització.

132. El paisatge és el que hi ha damunt la terra es a dir les vistes que es veuen de la terra quan vas amb un avió, per exemple. Hi ha diferents tipus de paisatge ja que segons el sector podem trobar paisatges industrials, on l'àrea es dedica a la indústria com per exemple el port de Barcelona o paisatges agraris on es dediquin a l'agricultura com per exemple el sud d'Espanya. També podem diferenciar el paisatge segons la vegetació que hi ha a cada àrea. Per exemple, la serra de tramuntana és un paisatge verd I desert del Marroc és un paisatge desèrtic i una ciutat seria un paisatge, poblat ja que hi ha grans infraestructures i més població.

133. Un paisatge és una imatge natural sobre un lloc. Generalment solen ser llocs o espais agradables i bonics on es pot apreciar la bellesa de la pròpia naturalesa. Un paisatge s'ha de poder descriure i extreure d'ell tots els detalls. Per exemple un paisatge que a mi em resulta extremadament preciós és pel nord de l'illa, per la serra de tramuntana, podem trobar paisatges magnífics i poem estar hores observant-la. Un altre espai que podem considerar un paisatge és Mancor de la Vall, per exemple si pujam al puig de santa Llúcia podem observar la vall i el seu paisatge. Però no tots els espais bonics els podem considerar paisatges, entenem el concepte de paisatge per tots aquells llocs agradables però existeixen paisatges trists i desolats. Per exemple també es podria considerar un paisatge a imatges de llocs o espais desèrtics, nevats o plujosos.

134. El paisatge és el conjunt d'accidents geogràfics i vegetació característics d'un territori determinat. Uns exemples de paisatge són el paisatge del pla o el de la serra de tramuntana.

135. Quan sentim la paraula paisatge, la primera imatge que ens ve al cap és d'un lloc o un espai a l'aire lliure en plena natura amb muntanyes, rius, vegetació, roques, el mar etc... normalment sense fauna i quasi ai sense empremtes de l'acció humana, acostumam a relacionar paisatge amb les paraules bonic, tranquil, elements naturals amb via. Tot i tenir aquest concepte de paisatge, hem de pensar que no tots són d'aquesta manera. Un paisatge no té per que ser bonic, transmetre calma i tranquil·litat o estar ple de vida. Pot ser el paisatge d'un bosc després d'un incendi, del gel dels pol que es fon, d'un desert d'un bosc on s'han tallat els arbres, per tant un paisatge pot ser horrible, però sobretot realista ja que mostra la

influència dels homes sobre la natura a les balears contam encara amb paisatges com el cap de Formentor, sa dragonera, la serra de tramuntana.

136. Un paisatge és un conjunt d'elements naturals que podem trobar a molts racons de la terra. Podríem dir que es tracta d'un lloc o un espai on hi ha sol abundar la vegetació. Les dimensions d'un paisatge podem ser diverses i també hi ha diferents tipus de paisatge depenent del lloc on es troba i quins elements el formen. A més depenent de l'època de l'any, un paisatge es pot anar transformant, ja que durant els mesos de primavera i estiu, sobretot si és un camp, hi predominen els colors càlids i vius; en canvi, a la tardor i sobretot a l'hivern el paisatge passa a tenir uns colors més aviat freds, exemple paisatge natural.

137. Zona o tros del medi representat que podem observar, pot ser un paisatge rural. Urbà. Exemple, la serra de tramuntana, cabrera, cala blava, palma.

138. És el conjunt d'arbres, vegetació, edificis que representen un lloc. El paisatge està condicionat pel medi ambient ja que, segons es respecti més el medi ambient tindrem un millor paisatge. El paisatge serà molt diferent si ens centram en zones de muntanya o en el pla. El paisatge de muntanya és el conjunt d'arbres vegetals i rius que conformen el lloc, serà diferent al de la ciutat, encara que ha empitjorat. El paisatge o la representació d'una ciutat sern els edificis, parcs, carreteres que conformen una ciutat sol estar molt desgastat i e pitjors condicions u fan 50 anys degut a ala contaminació del medi ambient.

139. El paisatge és una forma de relleu que conté diversos elements, ja poden ser naturals o artificials. Hi ha diferents tipus de paisatges segons els elements que els integren. Aquests elements que s'han de tenir en compte per tal de qualificar un paisatge coma tal só; la textura, es colors, la forma del relleu, la quantitat d'elements que té, si hi ha molts o pocs arbres, podem citar com a exemple de paisatge una simple muntanya, o un bosc ple d'arbres, flors i animals. Hi ha moltes diferències entre un i altre, però els dos són paisatges. Cal dir que no només són paisatges aquelles formes de relleu que estan formades per arbres, muntanyes i flors.

140. El paisatge és l'ambient territorial propi i característic d'una zona i espai determinat. El paisatge pot ser pròpiament natural flora i fauna o pràcticament artificial producte modificat per l'humà. Paisatge fa referència al que veim amb un simple cop d'ull quan envoltam un territori, al conjunt de coses per dir-ho d'alguna manera que caracteritza un lloc i que són pròpies d'aquest. Exemples de paisatges serien els camps verds cantàbrics plens de vaques els camps plens de

molins hidràulics que hi ha a Saragossa, les muntanyes de la serra de tramuntana plens de garriga i alzinars, els ametllers i els camps d'albercoquers a Porreres.

141. El paisatge és tot allò que veim al nostre voltat, es a dir el que ens envolta. Per tant podem trobar diversos paisatges, per exemple un paisatge podria ser una platja, un museu, un paisatge urbà centre de Palma Plaça d'Espanya un penya-segat. El concepte de paisatge és un poc relatiu ja que quan un pensa en la paraula paisatge el que s'imagina normalment són muntanya, platges, carrers coberts per neu de nadal, però jo crec que es més que això i un paisatge és tot allò que ens envolta, es a dir els paisatges clàssics que sempre ens venen al cap, però també podria ser un paisatge un camp de futbol, un mercat, etcètera.

142. Aquest concepte podem dir que és un lloc on localitzam diferents característiques. A la terra pode trobar diferents paisatges, hi ha aquells naturals com per exemple la mar i el que l'envolta, com deien la mar té moltes característiques al seu voltant i també dins d'ella. Podem veure les roques i estudiar-les, o també podem localitzar quin tipus de fauna hi ha, dins de la fauna hi ha diferents animals, es a dir, peixos o animals marins però s'ha de diferenciar que tots no poden viure a un mateix clima, cada espècie es troba dins del seu propi clima. En un paisatge també podem veure el tipus de vegetals que predominen. Es a dir quin tipus d'arbres hi ha o també flors, etcètera, com hem dit abans el clima és un factor important per que per la vegetació pot ser un clima sec com per exemple per Madrid o un clima subtropical com a les Canàries, es a dir Madrid o les Canàries no tendran ni la mateixa vegetació ni la mateixa fauna. Per jo aquest concepte recull característiques que s'estudia a la geografia, per que tot allò que determina el medi físic o humà és estudiat i per això s'han de tenir en compte molts de factors per poder estudiar un paisatge.

143. Un paisatge és tot allò natural que podem trobar a la natura. A més com he dit és natural, és a dir no es troba edificat i sense cap tipus de construcció. Per tant dins el paisatge podem trobar muntanyes, tot tipus de vegetació, animals etcètera. A més a més solem relacionar un paisatge amb la perillositat de la natura i en la seva bellesa, per tant no li deim a qualsevol cosa paisatge. En definitiva, una bellesa extraordinària de la natura que encara no ha passat per les mans dels humans, per tant, no té cap impacte ambiental.

144. És un terme que s'empra quan normalment el que veus t'agrada. Quan vas d'excursió possiblement és quan s'empra més aquesta paraula, està clar que els gustos per un paisatge són diferents per a cada persona, ja que algú li pot agradar més o menys el paisatge de

Mallorca que no els de les Illes Canàries, que tendeixen a ser més secs i menys vegetació. També pens que com més natural sigui la visió que pugui tenir d'un paisatge és tendran més a dir del paisatge, que no a la visió d'un paisatge d'una gran ciutat. Per definir paisatge amb els meus coneixements previs diria que és extensió que pot ser de diferents terrenys, terrestres, mar, terra, el qual pot observar o contemplar des de diferents punts de vista.

145. És un espai vegetal on resideixen o no animals i plantes. En la majoria de casos els paisatges estan condicionats pel clima que hi ha en aquella zona, per exemple els paisatges condicionats pel clima mediterrani, seran més verds a l'hivern perquè és quan plou més i més secs durant l'estiu que és quan més calor fa, els paisatges condicionats pel clima de muntanya és a l'inrevés, a l'estiu estaran verds i a l'hivern serà un paisatge sec.

146. Per a mi paisatge pot significar coses diferents depenent del context on es diu. Entenc el paisatge geogràfic com a punt d'informació de les característiques d'aquella zona de la que es parla. Galícia és un paisatge verd, semi rural i plujós o Menorca és una terra amb molta salina o el paisatge de Cadis, que és sec, però té vent quan aixeca llevant, no té massa vegetació i la ciutat majoritàriament portuària està ubicada a un cap de la península, per la seva ubicació és a un bon lloc. El paisatge Andalus és més bé àrid, també entenc paisatge com un tipus d'art o una imatge de la naturalesa des de una perspectiva llunyana.

147. Donat que fa 11 anys que no faig geografia i no és un mot que estigui a l'ordre del dia, supòs que podria explicar el que és el paisatge com aquella extensió de terra que es pot observar ja siguin plans o muntanyes, tal vegada podria afegir que hi seria representat tot, ja sigui terra, mar, aigua arbres, vegetació en general serra, muntanya cel tot el que es pugui percebre amb un cop d'ull. No podria dir cap de les seves característiques, ja que no record.

148. Es defineix com tots elements que figuren a simple vista quan miram cap a algun lloc. Aquest pot estar format per elements artificials o naturals, ja sigui un paisatge on figuri una ciutat, com un camp ple d'oliveres o com la visualització de la serra de tramuntana. La concepció que es té de paisatge és aquella vista d'un camp a algun lloc bonic ja que la majoria de coses, la gent es refereix a un paisatge quan veu un lloc així. En aquesta concepció, també hem de tenir en compte la diversitat de pensament que hi ha al món i la diferència de gustos. A jo no m'agrada el mateix paisatge que a qualsevol altre persona del món. Amb aquesta reflexió vull expressar que un paisatge no té per que ser bonic, ja que al cap i a la fi, la concepció individual d'aquests aspectes és diferent per a cada persona. .

149. Des de un punt de vista etimològic entenem per paisatge aquella forma de terreny més o menys abrupta depenent del seu relleu, on es desenvolupa tot un ecosistema, flora i fauna, que el fa característic i únic respecte a altres paisatges. Segons a seva localització, vendrà determinat per unes característiques o unes altres. El que afecta directament tant als éssers vius com vegetals que l'habiten. Si es parteix d'un nivell més col·loquial acostumem a designar paisatge a aquella estampa, imatge o visió que es té al moment del que veim enfront generalment.

150. La paraula paisatge es pot explicar de diferents formes, ja que per exemple podem parlar de paisatge a l'hora de veure un espai bonic on hi ha una vegetació molt profunda, verda i ben cuidada, un paisatge vegetal podria ser la selva, on el colors que més hi predominen és el verd, on hi pots veure la naturalesa en el seu propi estat. Per altra banda també hi podem parlar de paisatge animal aquell lloc en el qual hi podem veure una gran quantitat d'animals lliures. Llavors podem arribar a la conclusió de que un paisatge és allà que veim. Allò que se'ns presenta de forma natural, ja que també hi pot haver paisatges catastròfics, com a resultat de la eliminació d'un bosc després d'un incendi.

151. El paisatge és la representació visual d'un espai, en aquest espai hi pot aparèixer tot tipus de vegetació, muntanyes, éssers vius, per una altra part, però per l'altra podem entendre el paisatge d'una manera totalment diferent, negativa aquest seria un paisatge sec, desèrtic, on els elements anomenats anteriorment no hi tenen importància. D'aquesta manera, podem visualitzar molts tipus de paisatges amb elements molt diversos.

152. El paisatge és un espai físic amb un seguit de característiques, es pot parlar d'un paisatge amb molta o poca vegetació, e el as que hi hagi molta vegetació i depenent del clima trobarem un tipus de plantació o una altra. El mateix passa amb els paisatges més secs. També es pot parlar de paisatge amb relleu o sense relleu. També es pot parlar de paisatges protegits, com per exemple l'illa de Cabrera, es poden trobar diferents tipus de plantació com l'estepa, la garriga, els arbusts. A més un paisatge pot ser marítim, aeri o terrestre.

153. El paisatge és un conjunt d'elements naturals i no naturals, és a dir creats per 'home que es troben damunt la terra. Poden ser paisatges artificials o la combinació d'aquests dos. Podem trobar els paisatges marins, es paisatges terrestres, els submarins, muntanyós, paisatge litoral....

154. un paisatge és un espai natural característic per una fauna i una flora que fan que sigui especial i diferent a la resta de paisatges. Depenent de la situació d'aquest, té una climatologia diferent de la que en depenen les espècies que s'hi troben exemple; paisatge, urbà, marí aquàtic, muntanyós, litoral.

155. Conjunt de totes les formacions del relleu, animal, vegetació, població, construccions que trobam a una zona de la terra, més especialment a un lloc concret. A un poble concret. A un poble pode conuiu diversos paisatges, no és un conjunt global. Podem trobar paisatges marítics amb construccions com a ports, formacions del relleu com les platges i els deltes, animals com es gavines i els peixos, vegetació com les algues i la població de turistes els mesos d'estiu. També podem trobar paisatges urbans amb construccions com carreteres, pàrquings edificis, formacions del relleu com el plà, animals com els que podem veure als parcs, vegetació com l'herba del parcs i la població que hi viu durant tot l'any. El paisatge es refereix al conjunt de característiques que fan que un lloc del món o una zona sigui diferent a una altra.

156. El podríem definir com tot aquell conjunt d'elements naturals com per exemple muntanyes, vegetació, a mar que observam des de un determinat punt. Aquest concepte varia segons el que observem. Pot se que sigui un paisatge de muntanya, com el que veim si observam el Puig Major, també pot ser un paisatge submarí en el fons del mar. D'aquesta manera hi ha diferents tipus de paisatge, cada un d'ells amb les seves característiques observables i elements propis. Un exemple podria ser el paisatge que podem veure a Valldemossa es pot apreciar la ciutat de Palma, la seva badia també podem apreciar el pla de Mallorca i part de la Serra de Tramuntana.

157. És un conjunt d'elements característics d'una zona cada paisatge és diferent i determinat per dos factors. Per una part trobem el clima, cada zona té un clima que provoca que el paisatges sigui segons aquest. En el cas d'Espanya trobam diversos climes com per exemple el mediterrani el continental, d'alta muntanya, 'aquesta manera podem comprovar que el paisatge canvia segons les zones on es troba. Pe altra banda trobam les pluges que també afecten de manera desigual a les zones i provoca que el paisatge canviï, una diferència clara és quan trobam l'efecte Foehn, el paisatge que trobam a la muntanya, és molt diferent que els que trobam a l'altra part degut a que l'aigua ha descarregat a un lloc i l'altre és sec. També el paisatge es caracteritza pel tipus de sol on el trobem, degut a que hi ha una gran varietat de sols amb característiques diferents, un exemple és la impermeabilitat de la terra algunes zones

l'aigua es filtra i altres no això també provoca que el paisatge sigui diferent. Dins el paisatge trobam diversos tipus de vegetació majoritàriament influenciat pels factors anomenats anteriorment.

158. Un paisatge ve definit per tots els elements que el conformen es a dir, aquests seran els que determinin el tipus de paisatge així podríem definir-ho, com el conjunt d'elements que determinen les característiques pròpies d'un espai. Per exemple. Quan parlem d'un paisatge natural, feim referència a un espai format per elements naturals com serien la vegetació o espècies animals animals, entre d'altres. Un altre exemple podria ser el paisatge humà, en el qual el protagonista és l'home i tot gira entorn seu a més aquest condiciona a la resta d'elements que el componen. Un aspecte a tenir en compte quan parlem de paisatge és el clima o temps atmosfèric que hi trobam en ell, així doncs si parlem d'un paisatge de muntanya, trobarem un clima més fresc i humit que si parlem d'un que sigui desèrtic, en el seu clima serà més sec i amb més aridesa. També cal parlar del factor humà dins de qualsevol paisatge. No només pot influir en ell, sinó que inclús pot arribar a transformar-lo. Molts de paisatges naturals i vegetals, de muntanya, de costa. Ho han deixat de ser per culpa del factor humà i de la seva capacitat per influir de forma profunda dins de qualsevol paisatge. Finalment, mencionarem la varietat paisatgística que trobam dins d'una mateixa regió, ja que podem trobar diversos paisatges a les diferents zones d'aquesta regió, totalment diferents unes de les altres, cada un amb característiques i elements diferenciats.

159. Definimos paisaje como el conjunto de características de los diferentes tipos de vegetación y los diferentes clima que encontramos alrededor del mundo. Dependiendo del clima habrá un tipo de vegetacion u otra. Encontramos varios tipos de clima, como por ejemplo clima desértico, clima continental mayoritario en toda Europa, clima tropical el cual se encuentra en los países que se encuentran entre el trópico de cáncer y capricornio, clima polar referente a los polos. Dependiendo del clima que estemos nos encontraremos con un paisaje muy diferente. En el desierto la vegetación es muy escasa, con una gran oscilacion térmica entre el día y la noche. En los pies de clima continental encontramos paisajes más verdes a causa de la abundancia de lluvias durante todo el año. En los países de climas tropicales nos encontramos ante un paisaje que durante seis meses al año con lluvia abundante aumenta la vegetación y los otros seis meses al año se caracteriza por la falta de agua y el aumento de zonas muy secas. En Mallorca encontraremos un paisaje variado, ya que destacan nuestras costas bordeadas de pinos, nuestras aguas turquesas, nuestras maravillosas cuevas, que la gran mayoría estan aún sin explorar y nuestra maravillosa serra de tramuntana, la cual atraviesa la isla de parte a parte

para darnos un paisaje de montaña el municipio de Escorca se encuentra dentro de las profundidades de nuestra serra de tramuntana y podemos encontrar tambien un paisaje de tipo más húmedo por las precipitaciones.

160. Un paisatge és un conjunt d'elements d'éssers vius o éssers inerts on es dóna una sèrie de processos per a donar-li vida. Per exemple un paisatge d'un bosc. Hi ha els animals, arbres. Vegetació, etcètera que per donar-i vida hi ha per exemple una cadena alimentària on els animals herbívors mengen les plantes o arbres els carnívors es mengen els herbívors. Hi pot haver paisatges naturals i també paisatges construïts per l'ésser humà. Els naturals són els que hi ha només naturalesa o una part molt gran del paisatge és natura. Els construïts per l'ésser humà serien aquells on es veu construcció, com per exemple el paisatge d'una ciutat.

161. Un paisatge és un ecosistema, és un conjunt de relleu, vegetació, fauna i construccions humanes. Però no té per a que haver sempre vegetació, hi ha paisatge amb absència de vegetació, al igual que amb absència de fauna, però d'aquesta darrera quasi no n'hi ha. Dins un mateix paisatge hi pot haver diferents tipus de vegetació, de fauna i hi pot haver o no alteracions en el medi creats per l'espècie humana. Alguns dels paisatges que se m'ocorren ara són; Muntanyós hi apareixen majoritàriament serralades i muntanyes, paisatge rocós hi apareixen roques, costaner són els que estan formats a la vora de la mar, selvàtic on abunda la fauna vegetal i l'animal, urbà; ciutats, poblacions on predomina l'alteració al medi per part de l'espècie humana diferents tipus de construccions, paisatge àrid deserts on hi ha absència majoritàriament de fauna i vegetal sobretot, oceànic on predomina la mar.

162. Porció o part del terreny o relleu de la terra, la qual podem observar. El paisatge va canviant o modificant, ja pot ser per causes totalment naturals o purament humanes o de forma intencionada. Al llarg de la història els paisatges es veuen afectat i obligats a canviar. Podem trobar diferents paisatges es a dir, amb diferents relleus, altituds, pendents i rius serralades però a tot això ho condiciona sobretot o en gran part el clima. El clima són les temperatures tots aquells factors qua afecten alhora de la creació o evolució d'un paisatge. Generalment a un paisatge hi trobam tot allò natural, sorgit per si sol de la terra. Quan parlam de la desaparició d'un paisatge no ens referim que ja no hi és. Sinó que l'humà ha actuat sobre ell i l'ha modificat de tal manera que ja no el consideram com a paisatge purament natural. En un paisatge segons el clima també hi trobam un carta vegetació la qual cosa fa que aquell paisatge o lloc sigui específic i diferent dels altres paisatges tipus de paisatges més destacats per la seva oposició. De muntanya ens situam a paisatges amb climes cantàbrics temperatures baixes es a

dir a prop de les muntanyes, moltes pluges de costa ens situam a paisatges amb climes mediterranis, temperatures altes i pluges baixes, es a dir prop de la mar. En conclusió un paisatge és el conjunt de relleu, pendents altituds clima d'una part de la terra, la qual es pot veure modificada de manera natural o de forma intencionada per l'humà.

163. Un paisatge és un entorn natural caracteritzat per la presència d'arbres de camp natural, de vegetació per tant arreu en que constitueix un territori natural. Normalment els paisatges són naturals però a vegades sofreixen modificacions per part dels humans amb construccions d'edificis o contaminació. El paisatge mallorquí en la majoria dels casos és un paisatge empobrit, sec i amb poca vegetació. Molts dels paisatges de Mallorca estan emprats al cultiu. Exemples, tropical, secà, vegetatiu el tipus de paisatge està condicionat pel clima que es troba ja que només el mateix si hi ha pluges constants que la que la vegetació sigui més frondosa o si està a una zona caracteritzada per la sequera i la manca de vegetació i fauna.

164. Conjunt d'elements i éssers vius que es troben en una determinada zona com el relleu, els rius, les muntanyes, la vegetació, els animals. El clima, els humans. Aquests elements condicionen i transformen el paisatge, hi ha diferents tipus de paisatges, l'urbà, rural, marí, industrial, natural i agrest entre altres. Els paisatges han sofert canvis significatius al llarg de la història per influències bàsicament geològiques i atmosfèriques com les terratrèmols, les erupcions volcàniques, les inundacions, però també per la influència dels humans. Aquests darrers han transformat i continuen transformant la superfície terrestre l'acció de l'home sobre els elements suposen alteracions i canvis dels paisatges.

165. Un territori de característiques diverses condicionat per persones, objectes, un determinat clima n'hi pot haver de molts de tipus, depenent de les peculiaritats que tinguin. Dos exemples que pens que ens serveixen per explicar i entendre una mica el paisatge són; el paisatge turístic que es caracteritza per una massificació de turisme en el cas de Magaluf. El paisatge rocós caracteritzat per vegetació, roques com per exemple el torrent de parells, o el de Mortitx. El paisatge pot ser natural per que l'home o la dona no han intervingut en la seva creació o pot ser que sigui artificial per que les persones l'han format o han intervingut en part de la seva construcció.

166. Per paisatge podem entendre que és una zona geogràfica determinada que compta amb unes característiques específiques es a dir posseeix un relleu determinat i una flora i fauna que la diferencien de la resta de paisatges a més de l'activitat humana que s'hi du a terme. Hi ha

diverses classificacions de paisatges entres d'elles si es tracta d'un paisatge natural o no. D'això en depèn sí l'home hi ha participat molt per canviar-ho. Quan ens referim a un paisatge natural, feim referència a aquella zona geogràfica que no ha estat modificada per l'activitat humana, o que sí ho ha estat encara que posseeix les seves principals característiques. En el cas de Mallorca un exemple de paisatge natural seria la serra de Tramuntana. En canvi un paisatge no natural es aquell que ha estat modificat o bé explotat els seus recursos com en el cas d'una mina, o bé per que aquella zona s'aprofitarà d'una altra manera, com per exemple per construir-hi cases. Si tornem als paisatges naturals, podem definir-los també com aquelles zones que comparteixen característiques. En el cas d'Espanya trobem diverses zones que tenen característiques semblants, per tant es diu que comparteixen paisatge. No es necessari que siguin zones properes. Poden estar una al nord i l'altra al sud i compartint característiques, així que tendran el mateix paisatge. És més fàcil classificar les muntanyes o serralades ja que regions la seva vegetació o la seva rocosa formaran part d'un tipus de paisatge o un altre, exemple, sistema ibèric i serra de Tramuntana.

167. El paisatge és aquell espai que presenta unes característiques determinades del lloc on està situat podríem dir que és una extensió de terra que segons el clima i el lloc on estigui serà d'una manera o una altra com per exemple el paisatge rural i característic de zones poc humides i amb un clima temperat. Podem dir que existeixen una gran varietat de tipus de paisatges podríem parlar de paisatges molt rocósos que són característics de zones de muntanya o alta muntanya paisatges desèrtics situats a zones altes temperatures i desèrtics, paisatges frondosos que destaquen per la seva gran flora i a quantitat de vegetació que presenta, sobretot a zones més humides. També podem parlar del paisatge característic de baixa muntanya on predomina una vegetació que no trobarem a altres paisatges com per exemple el cas d'arbusts i mates que possiblement no trobaríem a un paisatge d'alta muntanya o a l'inrevés.

8. Referència bibliogràfica.

- Zoido, F (2000): «La Convención Europea del Paisaje. Traducción del texto original». Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. PH. Vol. 33, 2000.

- Revista Paisatge i educació Busquets 2009
http://www.catpaisatge.net/fitxers/publicacions/paisatge_educacio/paisatge_i_educacio.pdf

- Bajo, M «el paisaje» en el curriculum de educación primaria, dentro del área del conocimiento del medio natural, social y cultural.

- Aranda Hernando, Bajo, M. J. (2003): Paisajes culturales y otros nuevos conceptos con potencialidad educativa: el patrimonio y la didáctica de las ciencias sociales. Cuenca: uclm.

- Bajo, M. J. (1996): «la lectura del paisaje». La escuela en acción, vol. Vi. Marzo 1996

- Boletín de la A.G.E. N.º 34 - 2002, págs. 63-89 observando la naturaleza: el paisaje y el sentido europeo de la vista Denis Cosgrove

- Currículum de les Illes Balears coneixement del medi
http://weib.caib.es/Normativa/Curriculum_IB/educacio_primaria_lomqe_.htm

- Busquets, J. (1996): «La lectura visual del paisaje. Bases para una metodología». Iber, n.º 9

- Pitte, J. R. (1982): Histoire du paysage français, 2. Vol. Paris: Tullandier